VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 114)**
- **Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 206)**

z dnia 10 stycznia 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 114)

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 206)

10 stycznia 2018 r.

Komisje: Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Rolnictwa i Rozwoju Wsi, obradujące pod przewodnictwem posła **Jarosława Sachajko (Kukiz15)**, przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, rozpatrzyły:

– sprawozdanie Podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1424) – kontynuacja.

W posiedzeniu udział wzięli: **Ewa Lech** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Andrzej Szweda-Lewandowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny konserwator przyrody wraz ze współpracownikami, **Anna Kraśniewska** dyrektor Biura Nasiennictwa Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa, **Wiesława Kowalczyk** główny specjalista w GIORIN, **Ewa Całczyńska** doradca techniczny w Departamencie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli, **Katarzyna Papińska** doradca techniczny w Departamencie Środowiska NIK, **Zygmunt Jakubczak** sekretarz Rady Nadzorczej Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników, **sir Julian Rose** prezes Międzynarodowej Koalicji dla Ochrony Polskiej Wsi – ICPPC**, Jadwiga Wietrzna-Łopata** wiceprezes ICPPC, dyrektor EKOCENTRUM ICPPC wraz ze współpracownikami, **Edyta Jaroszewska-Nowak** przewodnicząca Zachodniopomorskiego Oddziału Stowarzyszenia Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi EKOLAND wraz ze współpracownikami, **Ewa Sufin-Jacquemart** prezes Zarządu Fundacji Strefa Zieleni wraz ze współpracownikami, **prof. dr hab. Leszek Woźniak** kierownik Katedry Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej, **Jerzy Chróścikowski** zastępca przewodniczącej NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność" wraz ze współpracownikami, **Barbara Jaworska** dyrektor Biura Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, **Tadeusz Szymańczak** rzecznik prasowy Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych, **Wojciech Dobrzyński** przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Studiów Strategicznych, **Anna Bednarek** członek Zarządu Beskidzkiego Stowarzyszenia Produkcji Ekologicznej i Turystyki BEST PROEKO, **Grzegorz Kuśmierz** przedstawiciel Stowarzyszenia „Wspólne Dobro", **Dariusz Krysa** członek Zarządu Fundacji Alterpedia, **Tadeusz Rolnik** członek Stowarzyszenia Pszczelarzy Eko-Bieszczady, **Roman Bartkowiak** członek Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia", **Sebastian Kostkowski** prezes Fundacji Światowe Centrum Ekorozwoju, **Anna Grzelec** wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Ekologiczno-Kulturalnego, **Wanda Nalewaj** członek Stowarzyszenia Przyjaciół Kluczkowa, **Teresa Łabaziewicz** przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO", **Adam Lisiak** członek Zarządu Stowarzyszenia Czysta Natura, **Robert Chrzanowski** wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Pszczelarzy Polskich „Polanka", **Antoni Przechrzta** prezes Polskiego Stowarzyszenia Duchowych Uzdrowicieli, **Marta Wajszczyk** wiceprezes Fundacji Z Pokolenia Na Pokolenie, **Mariusz Gołębiowski** zastępca przewodniczącego Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna", **Zofia Filipiak** prezes Stowarzyszenia STOPZET, **Marek Frydrych** członek Zarządu Światowego Uniwersytetu Duchowego Brahma Kumaris, **Marianna Alina Radny** psychoterapeuta w Gabinecie Psychoterapii i Seksuologii „Auxilium", **Tomasz Chodnikiewicz** prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja w Gdańsku, **Artur Piotr Gerula** założyciel inicjatywy Przeserca, **Arkadiusz Gogółka** przedstawiciel Nawigatorów Jutra Fundacji Jesteśmy Zmianą, **dr Jacek Nowak** czło-

nek Zarządu Stowarzyszenia Rolników i Konsumentów Kukiz15 wraz ze współpracownikami, **Juliusz Włoczewski** członek Zarządu Stowarzyszenia Szczęśliwice, **Jan Eugeniusz Malinowski** przewodniczący Towarzystwa Lekarzy Polskich, **Marek Kałkusiński** sekretarz Konwentu Narodowego Polskiego, **Jacek Strasz** prezes zarządu BALLS Sp. z o.o., **Agnieszka Sieradzan** przedstawiciel Grupy Dr Nona, **dr Dorota Staszewska** członek Towarzystwa Lekarzy Medycyny Zintegrowanej, **Hanna Kazahari, Marta Sabała** sygnatariusze inicjatywy Wolni Ludzie.org wraz ze współpracownikami, **Dariusz Budziszewski** rolnik oraz osoby prywatne.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk, Agnieszka Jasińska, Ewa Karpińska–Brzost, Magdalena Kowalska, Bogusława Kram, Anna Rajewska i Dariusz Rzepnikowski** – z sekretariatów komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Łukasz Grabarczyk, Ewelina Roguska i Sławomir Osuch** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, bardzo proszę o zamknięcie drzwi. Przed otworzeniem dalszego procedowania Komisji proszę o ciszę. Szanowni państwo, proszę o ciszę.

Miałbym do państwa prośbę. Po pierwsze, bardzo się cieszę, że tak dużo państwa zechciało uczestniczyć w obradach Komisji i pomóc w procedowaniu ustawy oraz wnieść dużo dobrej energii. Zwrócę jednak państwu uwagę, że wolność to jest również odpowiedzialność, czyli prosiłbym państwa, żeby dzisiaj nie przeszkadzać w posiedzeniu Komisji, żeby nie klaskać, nie buczeć, nie powtarzać swoich stanowisk. A więc jeśli ktoś raz coś powiedział, to nie chodzi o to, żeby swoje zdanie powtórzyć 20 razy. A na koniec prosiłbym, żeby uszanować demokratyczne decyzje, jakie będą podjęte w tym budynku. Jeszcze raz proszę, żebyśmy razem wzajemnie się pilnowali i pracowali merytorycznie oraz starali się nie przeszkadzać.

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Witam państwa posłów oraz przybyłych gości. Witam państwa ministrów. Stwierdzam kworum.

Porządek dzienny został państwu dostarczony i obejmuje rozpatrzenie sprawozdania Podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz niektórych innych ustaw; jest to druk nr 1424. Dzisiejsze posiedzenie jest kontynuacją tematu.

Szanowni państwo, sala jest duża i ma bardzo złą akustykę. Bardzo proszę, żeby nie rozmawiać. Bardzo proszę nie rozmawiać. Czy są uwagi do porządku dziennego? Uwag nie słyszę. Stwierdzam zatem, że porządek dzienny został przyjęty.

Czy na sali znajdują się osoby, wykonujące zawodowo działalność lobbingową? Jeżeli tak, to proszę o przedstawienie się i poinformowanie, jaką instytucję reprezentują. Nie widzę.

Przypominam, że w dniu 7 grudnia 2017 r. Komisja rozpoczęła pracę nad sprawozdaniem Podkomisji. Rozpatrzono wówczas 12 zmian w art. 1. Dzisiaj przystępujemy do dalszego procedowania. Zakończyliśmy na ust. 5.

Chciałem dzisiaj zgłosić pierwszą poprawkę, czyli poprawkę nr 7a. W art. 1 w pkt 13 w art. 49e po ust. 5 dodać ust. 5a w brzmieniu: „5a. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się również dowód zawarcia umowy ubezpieczenia OC wnioskodawcy od szkód polegających na zanieczyszczeniu upraw niebędących GMO organizmami zmodyfikowanymi genetycznie”.

Uzasadnienie. Poprawka stanowi spełnienie słusznych postulatów, podnoszonych zwłaszcza przez rolników, a dotyczących usunięcia braku uregulowania odpowiedzialności za skutki zanieczyszczenia upraw niebędących GMO uprawami GMO, które znajdują się w okolicy, w większej lub mniejszej odległości od uprawy, która nie byłaby uprawą GMO. Chodzi o to, że w tej chwili rolnicy ubezpieczają się od odpowiedzialności cywilnej, ale w warunkach ubezpieczenia OC jest właśnie wyłączenie tego typu odpowiedzialności. Prosimy o to, aby przed ewentualną zgodą zawrzeć takowe ubezpieczenie.

Czy ktoś chciałby zabrać głos w sprawie poprawki? Bardzo proszę. Jeszcze jedna rzecz, o której trzeba wspomnieć. Otóż ograniczamy długość wypowiedzi. Każda wypowiedź powinna trwać 2–3 minuty, żeby jak najwięcej osób mogło wyrazić swoje zdanie.

Bardzo proszę. Trzeba się przedstawiać.

Wiceprezes Międzynarodowej Koalicji dla Ochrony Polskiej Wsi – ICPPC, dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Jadwiga Łopata, EKOCENTRUM.

To oczywiste. To bardzo konieczna poprawka, której żądamy jako rolnicy; rolnicy, którzy nie chcą GMO, a takich rolników jest większość w całej Polsce. Chodzi o to, abyśmy byli pewni, że w sytuacji zanieczyszczenia naszych upraw dostaniemy chociaż odszkodowanie. Bez takiego zabezpieczenia na pokrycie ewentualnych roszczeń nie będziemy mieć możliwości ich wykorzystania. Przykładem są rolnicy ze Stanów Zjednoczonych, z Kanady, gdzie wielkie gospodarstwa obszarowe, mające tysiąc i więcej hektarów, próbują dostać jakiekolwiek rekompensaty od korporacji i nawet jeśli łączą się w grupy, to nie są wstanie uzyskać rekompensat. A więc dla nas jest oczywiste, że taki zapis musi być w ustawie, tym bardziej, że rozumiemy, iż rząd sprzyja polskim rolnikom i nie będzie chciał się przyczynić do dalszego bankructwa polskich rolników. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Kolejny głos. Bardzo proszę.

Przewodnicząca Zachodniopomorskiego Oddziału Stowarzyszenia Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi EKOLAND Edyta Jaroszewska-Nowak:

Edyta Jaroszewska-Nowak, stowarzyszenie EKOLAND.

Chciałabym jeszcze uzupełnić tę kwestię i odnieść się do tego, co działo się podczas ostatniego posiedzenia Komisji, kiedy poprawka o obowiązkowym ubezpieczeniu została odrzucona. Poseł Ardanowski przytaczał argument, że ubezpieczenia upraw rolniczych regulowane są odrębnymi ustawami. Chciałabym powiedzieć, że tu nie chodzi o ubezpieczenie upraw. Poprawka mówi o czymś zupełnie innym. Mówi o ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, tak żeby rolnik nie musiał wydawać później swoich pieniędzy i udowadniać swoich roszczeń w sądzie, tylko żeby było to już uregulowane na poziomie ustawowym. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Proszę zabierać głos po kolei.

Kierownik Katedry Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej prof. dr hab. Leszek Woźniak:

Szanowni państwo, to jest oczywiste…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam. Proszę się przedstawić.

Kierownik katedry Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej prof. dr hab. Leszek Woźniak:

Leszek Woźniak. To jest dla mnie oczywiste, ponieważ jakiekolwiek stanowienie prawa w Unii Europejskiej, a szczególnie prawa dotyczącego ochrony środowiska, wymaga pewnej kwestii obowiązującej: obowiązuje zasada, że zanieczyszczający płaci. A więc dla mnie nie jest to tylko kwestia tego, czy chcemy, czy nie chcemy. Po prostu jest absolutny obowiązek kreowania w ten sposób prawa w UE. Powtórzę – przepraszam, że jeszcze raz – jest zasada, że zanieczyszczający płaci. Oznacza to jednocześnie, że gdyby ewentualnie doszło do zanieczyszczenia, to rolnik musiałby równocześnie odzyskać wszystkie koszty utraconych korzyści. Oczywiście rolnik ekologiczny, a nie inny. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Proszę, kolejny głos. Po kolei, bardzo proszę.

Członek Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia" Roman Bartkowiak:

Witam serdecznie. Roman Bartkowiak, „Polska Ekologia", a także rolnik ekologiczny, prowadzący uprawy na dość znacznym obszarze.

Moje zdanie jest takie, że bezwzględnie należy ochronić polskie rolnictwo, a szczególnie polską ekologię, polskich producentów ekologicznych i zawrzeć to kryterium. Jeżeli już dojdzie do procedowania ustawy i nie uda się obronić naszego kraju jako kraju wol-

nego od GMO, to przynajmniej żeby była strefa ochronna 40 km, a może nawet 50 km w miejscach, gdzie już naprawdę nie ma komu zaszkodzić.

Natomiast jestem przekonany, że wprowadzanie do naszego kraju roślin różnego typu, roślin modyfikowanych genetycznie, po prostu zdegraduje nasze rolnictwo do poziomu producentów wysoko przetworzonych produktów z Europy Zachodniej, z Kanady, z Argentyny, z Brazylii. Po prostu w naszym kraju, który jest pięknym krajem, nie będzie już naszych roślin, bo one zostaną skrzyżowane. Odbije się to w postaci ogromnych strat dla rolnictwa, ale przede wszystkim będą to straty dla społeczeństwa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę.

Członek Stowarzyszenia Pszczelarzy Eko-Bieszczady, właściciel gospodarstwa ekologicznego Tadeusz Rolnik:

Tadeusz Rolnik. Przyjechałem z Sanoka. Uprawiam stare gatunki zbóż, takie jak orkisz, płaskurka, samopsza. Od ponad 10 lat prowadzę doświadczenia.

Proszę sobie wyobrazić, że wszyscy rolnicy o tym wiedzą. Otóż, jeśli chodzi o zboża, które są wsiewane, to w drugim, w trzecim roku materiał własny nie daje plonów. Zboża, stare gatunki zbóż, które my uprawiamy, gwarantują nam przede wszystkim bezpieczeństwo żywnościowe. Proszę sobie wyobrazić, co się stanie w wypadku jakiejś klęski – jesteśmy całkowicie pozbawieni nasion. Czyli praktycznie jest to uderzenie w gospodarkę i bezpieczeństwo żywnościowe.

Chciałem jeszcze zwrócić uwagę tylko na jedną rzecz. Sejmik województwa podkarpackiego gwarantował rolnikom możliwości rozwoju ekologicznych gospodarstw oraz prowadzenia ekoturystyki na terenie naszego regionu w zapisach i priorytetach, dotyczących rozwoju rolnictwa w strategii rozwoju województwa podkarpackiego. Nie wolno tego łamać.

Proszę państwa, my jesteśmy naturalnie skazani na ekologię. Mówienie o strefach ochronnych… Jesteśmy tutaj praktycznie od samego początku. Zaczęło się od 3 km. Dlatego minister Szyszko sugerował, że to…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, że przerywam…

Członek stowarzyszenia Eko-Bieszczady Tadeusz Rolnik:

Już kończę, już kończę. Chciałem tylko coś dodać. Jestem też pszczelarzem. Pszczoła, oczywiście w produktywnym locie, leci do 3 km. Ale truteń, który najczęściej nie trafia do własnego ula, potrafi lecieć w locie godowym do 15 km; proszę to sobie wyobrazić. Wiemy też dobrze, że piaski z Afryki użyźniają dżunglę. Strefa ochronna 30 km to jest minimum.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, przepraszam. Właśnie dlatego chciałem przerwać, bo odnosimy się tylko do tej poprawki, a nie mówmy o wszystkim.

Członek stowarzyszenia Eko-Bieszczady Tadeusz Rolnik:

Dobrze.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Mówimy tylko o tym, co dotyczy poprawki.

Członek stowarzyszenia Eko-Bieszczady Tadeusz Rolnik:

Ale widać wyraźnie, że nie zależy wam na tym, bo jeden z posłów o mały włos się nie rozpłakał, jak padła propozycja bariery 30 km. Dajmy temu spokój.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę.

Prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja w Gdańsku Tomasz Chodnikiewicz:

Fundacja Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja Gdańsk, organizacja przedsiębiorców–rolników i przedsiębiorców innych branż.

Szanowni posłowie, jestem zszokowany, że organizacje ekologiczne prowadzą taką rozmowę. Generalnie jako Polak z organizacji, która od 30–40 lat ma tradycje walki o wolność – o wolność do życia w zgodzie, w harmonii i z Bogiem – jestem zdziwiony, że w polskim Sejmie prowadzona jest taka dyskusja. Ufam, że posłowie PiS, na których głosowaliśmy, a także Polacy w innych partiach – w Platformie Obywatelskiej, gdzie jest wielu naszych kolegów z dawnej spółdzielni, jak również u kolegi Kukiza – nie będą w ogóle głosowali takiej ustawy, bo to jest hańba dla Polski, to jest hańba dla Polaków. Dziękuję bardzo. Skończyłem.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o dalsze wypowiedzi. Po kolei.

Członek Zarządu Stowarzyszenia Rolników i Konsumentów Kukiz15 dr Jacek Nowak:

Jacek Nowak, naukowiec. Proszę państwa, chcę zwrócić uwagę, że obecne brzmienie poprawki o ubezpieczaniu się chcących się ubezpieczyć, a nie upraw – podkreślam to, co pani Edyta Jaroszewska-Nowak już podkreślała – usuwa to nieporozumienie z poprzedniego posiedzenia. To nie jest ubezpieczenie upraw. To jest umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, która jako taka nie wymaga zmiany jakichkolwiek innych ustaw, a poprzednio były podnoszone takie argumenty. Jest oczywiste, że poprawka wychodzi naprzeciw przyszłym roszczeniom z tytułu wyrządzania szkody wskutek uwalniania GMO do środowiska, zwłaszcza upraw GMO. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Proszę, kolejny głos.

Prezes Zarządu BALLS Sp. z o.o. Jacek Strasz:

Dzień dobry. Jacek Strasz. Reprezentuję organizację, moją rodzinę, moje dzieci i przyszłe wnuki. Będzie bardzo króciutko.

Słuchajcie. Wiecie dobrze, że na świecie łączą się dwie firmy: jedna, która produkuje nasiona, z drugą, która produkuje lekarstwa. Nie mamy wpływu na kod genetyczny nasion i na to, co z nich wyrośnie. Czy po 2–3 latach nie będzie przypadłości zdrowotnych? Ta sama firma na te przypadłości wyprodukuje lekarstwa i biznes będzie się kręcił. Nie ufam korporacjom. Natomiast ufam polskiej ziemi, generalnie ziemi, która nas karmi od tysięcy lat i karmi bez problemu.

A więc apeluję – wiem, że to nie jest na temat – ale apeluję w ogóle o nieobecność GMO w Polsce. To jest coś, co pan prezes Jarosław Kaczyński nam obiecał. Oczekuję w tej chwili dotrzymania słowa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, prosiłem, żeby nie klaskać. Starajmy się trzymać tematu poprawki. Nie mówmy o wszystkim, bo naprawdę jest jeszcze dużo poprawek, które, mam nadzieję, dzisiaj zostaną przyjęte.

Bardzo proszę, krótko.

Przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Studiów Strategicznych Wojciech Dobrzyński:

Wojciech Dobrzyński, Narodowy Instytut Studiów Strategicznych.

Chciałbym powiedzieć o pewnej generalnej zasadzie, która powinna obowiązywać przy poprawkach. Mianowicie generalną zasadą powinna być zasada, którą określa się jednym zadaniem: *primum non nocere*, tzn. po pierwsze nie szkodzić. Poprawka nie rozwiązuje problemu, żeby nie szkodzić, ale wprowadza ubezpieczenie rolnika w chwili, kiedy szkoda już zaistnieje. Jest to minimum, które powinno znaleźć się w ustawie. Powtarzam: minimum. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, następna osoba.

Nie, nie ma czasu. Proszę dalej.

Prezes Fundacji Światowe Centrum Ekorozwoju Sebastian Kostkowski:

Witam serdecznie. Sebastian Kostkowski, Fundacja Światowe Centrum Ekorozwoju.

Przy okazji omawiania poprawki trzeba zwrócić uwagę na to, w jaki sposób udowodnić rolnikowi, który już uprawia GMO, że to z jego upraw rozsiały się rośliny GMO i zanieczyściły ekologiczne lub konwencjonalne uprawy. Jak udowodnić, że to ten właśnie rolnik jest osobą, która zaszkodziła ekologom lub rolnikom konwencjonalnym? Szczególnie istotne jest to w momencie, gdy na danym terenie będzie kilku rolników uprawiających GMO. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Kolejny głos. Bardzo proszę. Po kolei.

Założyciel inicjatywy Przeserca Artur Piotr Gerula:

Dzień dobry. Artur Gerula z Przemyśla. Reprezentuję poruszenie społeczne Przeserca…

Członek Zarządu Beskidzkiego Stowarzyszenia Produkcji Ekologicznej i Turystyki BEST PROEKO Anna Bednarek:

Anna Bednarek, Beskidzkie Stowarzyszenie Produkcji Ekologicznej i Turystyki BEST PROEKO.

Reprezentuję przede wszystkim małe gospodarstwa tradycyjne, ekologiczne, z południowej Polski. Jestem góralką. Dostałam nawet piękne arcydzieło, sweter zrobiony przez 80-letnią góralkę.

Zostałam zobowiązana do tego, żeby pozdrowić panów posłów, posłanki i nasz rząd oraz powiedzieć, że mamy wielkie zaufanie i liczymy na to, że tak niebezpieczna ustawa nie będzie uchwalona. Liczymy na to, że Polska będzie wolna od GMO. Mam tu uchwałę sejmiku województwa śląskiego z 2005 r., która mówi, że Śląsk jest strefą wolną od GMO. Takie uchwały podjęły wszystkie urzędy marszałkowskie w Polsce.

Bardzo chcielibyśmy, żeby Polska była Polską. Górale mówią, że Polska jest mocna, bo się nie da uśpić, ponieważ górale są wszędzie. Jak nas Niemcy wysiedlali, to zakorzeniliśmy się w całej Polsce, nawet na Helu. A górale tak śpiewają kołysanki: „Śpij malutki, śpij malutki, hej, albo mi urośnij, albo mi urośnij, hej”. A więc…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam. Dziękuję bardzo. Przepraszam bardzo. Jeszcze raz powiem, że mówimy spokojnie i tylko na temat poprawki. Nie odbiegamy od tematu poprawki. Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Drugi raz nie zabieramy głosu. Bardzo proszę i proszę wszystkich o spokój.

Założyciel inicjatywy Przeserca Artur Piotr Gerula:

Dzień dobry. Artur Piotr Gerula z Przemyśla. Reprezentuję poruszenie społeczne Przeserca.

Proszę państwa, jesteśmy dorosłymi ludźmi. W rodzinie każdego z nas pojawiają się choroby nowotworowe. To już naprawdę jest plaga. Mamy przykład regionu we Francji, gdzie rolnicy cieszyli się kiedyś długowiecznością i zdrowiem, a nagle okazało się, że po ponad 20 latach stosowania nowoczesnych technologii nastąpił wzrost chorób nowotworowych i przedwczesnych zgonów. Oni przerazili się i w tej chwili zrobili ekologiczną enklawę u siebie. Już nie chcą mieć pieniędzy, chcą mieć zdrowie.

Proszę państwa, przecież tego nie da się już dłużej ukrywać. To nam wszystkim zaszkodzi. Po prostu będzie katastrofa. Apeluję do państwa, żebyście po prostu zrobili wszystko, żeby jednak… Obudźcie w sobie tego ducha, bo chodzi o naszą przyszłość, o nasze dzieci, o nasze wnuki i jeszcze o naszą starość. Dlatego uważam, że naprawdę nie powinno być tej dyskusji. Od początku GMO nie powinno być dopuszczone.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Założyciel inicjatywy Przeserca Artur Piotr Gerula:

Powinniśmy postawić na siebie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

To jest właśnie… Szanowni państwo po prawej stronie, bardzo proszę.

Rzecznik prasowy Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych Tadeusz Szymańczak:

Tadeusz Szymańczak, Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, chciałbym, aby mówcy mówili na temat, ponieważ historia i różne inne rzeczy też tylko wydłużają czas i nie przybliżają nas do tematu. To po pierwsze.

Po drugie, pan przewodniczący przedstawił konkretną poprawkę, mówiącą o tym, w jaki sposób chronić rolników, gdyby zaszło niebezpieczeństwo w tym zakresie. Państwu chciałbym powiedzieć, że oczywiście w większości mówicie nie na temat. W Europie możemy mówić tylko o jednej roślinie. Nie używam nazwy GMO, tylko rośliny genetycznie modyfikowane, które są dopuszczone do uprawy i to w dodatku z jednym genem M810bt, który właśnie chroni kukurydzę, o czym pan mówił, żeby nie chorować na raka.

Jestem za tym, aby to, co…

Głos z sali:

Coś podobnego.

Rzecznik prasowy PZPRZ Tadeusz Szymańczak:

Panie przewodniczący…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo prosiłbym…

Rzecznik prasowy PZPRZ Tadeusz Szymańczak:

…ja pana podziwiam…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Również bardzo prosiłbym, żeby mówić o tym ubezpieczeniu. Pan jest rolnikiem, pan sieje kukurydzę. Dlatego prosiłbym, żeby mówić o poprawce, a nie o roślinach. Ustawę piszemy niekoniecznie na dzisiaj, ale również na przyszłość. Nie wiemy, co będzie dalej.

A państwa bardzo mocno proszę o niepokrzykiwanie.

Rzecznik prasowy PZPRZ Tadeusz Szymańczak:

Tak jest. Pana rola jest bardzo trudna. Natomiast część ludzi, którzy tu przychodzą, bez kultury, po prostu ci ludzie nie wiedzą, jak się zachować w tym budynku. No, trudno.

Wyraziłem swój pogląd co do poprawki o ubezpieczeniu. Uważamy, jako Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych, że trzeba wprowadzić poprawkę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Bardzo się cieszę, że również państwo uważają, że poprawkę trzeba wprowadzić. Nie powtarzamy się. Czy jeszcze ktoś chce się wypowiedzieć?

Na koniec, zanim przystąpimy do głosowania, chciałem powiedzieć, że jest to poprawka druga pod względem ważności poprawek, czyli strefa odległości i ubezpieczenie są bardzo ważne. W tej sali odbyła się konferencja, na której byli naukowcy z Francji i oni właśnie podkreślali, że kluczowe jest ubezpieczenie. Dlatego walczyłem o tę poprawkę, która w tej chwili jest zgłoszona.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Przepraszam. Stanowisko rządu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, poprawka dotycząca ubezpieczenia była dosyć szeroko omawiana na poprzednim posiedzeniu Komisji. Naszym zdaniem wprowadzenie poprawki absolutnie niczego nie zmienia w świetle poprawek, które zostały przyjęte wcześniej. Bufor 30 km zapewnia to, że w Polsce nie będzie można prowadzić upraw genetycznie zmodyfikowanych i to jest pierwsza sprawa.

Druga sprawa. Jaka jest logika wprowadzenia poprawki bez rozpoznania rynku? Oczywiście rynku ubezpieczeń. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, bez czego? Panie ministrze, bez czego?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Bez rozpoznania rynku ubezpieczeń. Jeżeli nawet dojdzie do tego, że ktoś będzie musiał ubezpieczyć przepylenie, bo o tym rozmawiamy, a żaden z ubezpieczycieli nie będzie chciał podpisać takiej umowy, to przepis będzie martwy.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Panie ministrze, wówczas osiągniemy to, na czym nam zależy, czyli nie będzie można wypełnić warunków i zabezpieczeń, jakie są w ustawie.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, przepraszam. Cel chyba państwo osiągnęliście, przegłosowując poprawkę mówiącą o buforze 30 km. W tej chwili to jest już dzielenie włosa na czworo. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Jeszcze Biuro Legislacyjne. Czy są uwagi? Bardzo proszę.

Legislator Sławomir Osuch:

Chcemy zwrócić uwagę, że proponowana poprawka wprowadza nowy rodzaj ubezpieczenia obowiązkowego. Jest to ubezpieczenie od szkód polegających na zanieczyszczeniu upraw niebędących GMO organizmami zmodyfikowanymi genetycznie. Jest tylko istotna kwestia.

Jest taki zapis, który rzeczywiście nie wskazuje na to, w jakim trybie będzie dochodziło się do zawarcia umowy. Zapis nie reguluje kwestii odpowiedzialności zarówno ubezpieczającego, jak i firmy ubezpieczającej; nie wskazuje także przesłanek wyłączenia odpowiedzialności. A więc nie wskazuje tego wszystkiego, co jest uregulowane w ustawie systemowej, czyli w ustawie z 21 listopada 2016 r., gdzie rzeczywiście jest zawarta kwestia ubezpieczeń, także ubezpieczeń rolników, od odpowiedzialności cywilnej. Dodam, że w tej ustawie jest też przepis, który wyłącza odpowiedzialność zakładu, jeżeli chodzi o skażenie lub zanieczyszczenie środowiska. Generalnie będziemy mieli wówczas ustawę systemową, regulującą ubezpieczenia obowiązkowe, w tym także podmiotów–rolników, z pewnymi wyłączeniami. Będzie przepis, który tak naprawdę nie wskazuje, nie ma tej całej obudowy prawnej, która jest zawarta w rozdziale trzecim ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. W tym momencie rodzi się pytanie: W jaki sposób będzie się dochodziło np. do odpowiedzialności z tytułu takiej szkody?

Ponadto jest jeszcze istotna kwestia. Tak naprawdę tego typu moment dołączenia, już zawarcia umowy, co jest zaakcentowane w poprawce, generalnie wskazuje na jedno, że jest to ubezpieczenie obowiązkowe wniosku, a nie samej uprawy. Natomiast gdyby te rozwiązania zostały zawarte w ustawie systemowej o ubezpieczeniach obowiązkowych, to wówczas nawet ten zapis nie będzie potrzebny. Wystarczy tam zapis ustawowy, który będzie wprowadzał wymóg dla osób, które uzyskają zezwolenie na ubezpieczenie się łącznie z całą tą obudową, jak mówię, która jest zawarta w rozdziale trzecim.

A zatem w naszej ocenie należałoby zmodyfikować w sposób istotny ustawę o ubezpieczeniach obowiązkowych, z tym że jest to zmiana, która jest zmianą systemową. A więc nie da się tego zrobić choćby bez obowiązkowych konsultacji z Polską Izbą Ubezpieczeń, bo wymaga tego ustawa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Gdyby w poprawce było zawarte, że umowa ubezpieczenia musi być przedstawiana w momencie wydania pozwolenia, to czy to by coś zmieniało, czy nie?

Legislator Sławomir Osuch:

Nic by nie zmieniało o tyle, że nadal nie mamy akurat tej najistotniejszej zmiany, czyli zmiany w tamtej ustawie. Gdyby rzeczywiście dokonać stosownej nowelizacji ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, to wówczas nawet nie ma potrzeby dokonywania jakichkolwiek tego typu zapisów w właśnie procedowanej ustawie. Jak wiemy, ubez-

pieczenia obowiązkowe są zawarte w ustawach korporacyjnych, jeżeli chodzi o zawody zaufania publicznego; jeżeli chodzi o podmioty i rodzaj działalności, to także w ustawie, o której mówiłem, o ubezpieczeniach obowiązkowych. Mimo wszystko tam należałoby dokonać zmian, a nie tu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Dobrze, w takim razie przechodzimy do głosowania.

Jest jeszcze jedna osoba chętna do zabrania głosu. Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Dzień dobry. Terasa Łabaziewicz. Proszę państwa, chciałabym zauważyć, że rozmawiamy o ubezpieczeniu OC. To jest ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej. W ustawie macierzystej, w art. 36b, jest informacja o polisie ubezpieczenia, potwierdzającej zawarcie umowy ubezpieczenia. My cały czas rozmawiamy o tym, żeby rolnik, który uprawia GMO, ubezpieczył się, tzn. żeby podpisał umowę OC na wypadek, gdyby miał zanieczyścić uprawy niebędące uprawami GMO.

Nie rozmawiamy o ubezpieczeniu upraw. Nie musimy zmieniać prawa ubezpieczeniowego. Rozmawiamy tylko i wyłącznie o ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za zanieczyszczenia spowodowane przez uprawy GMO rolnika. Podkreślam, że tu nie ma potrzeby zmiany prawa ubezpieczeniowego i nie ma potrzeby wprowadzania żadnych dodatkowych regulacji.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, musimy przejść dalej, do głosowania. Jeszcze jeden głos i idziemy dalej. Bardzo proszę.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Chciałam jeszcze odnieść się do tego, co powiedział pan minister. Mianowicie ze znakiem zapytania zawiesił głos, gdy mówił, że firmy nie chcą podejmować tego typu ubezpieczeń. A więc tutaj mamy oczywistą odpowiedź, że po prostu strona rządowa nas oszukuje, próbując wmówić, że uprawy GMO są bezpieczne, odległości są bezpieczne itd. Skoro firmy, które robią na tym biznes, nie chcą prowadzić ubezpieczeń, no to odpowiedź mamy jasną. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Jeszcze zapytam Biuro Legislacyjne. Jak państwo odnoszą się do poprzedniego wystąpienia? Opinia rozjaśniłaby posłom obraz sytuacji.

Legislator Sławomir Osuch:

Podtrzymujemy nasze stanowisko.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania zgłoszonej przed chwilą poprawki. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem zgłoszonej przeze mnie poprawki? Uprzejmie proszę o podniesienie ręki. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

4 posłów za, 16 przeciw, 4 się wstrzymało.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka została odrzucona.

Przystępujemy do procedowania ust. 6. Czy są uwagi do ust. 6? Nie widzę. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 6? Nie widzę. Ust. 6 został przyjęty.

Ust. 7. Czy są uwagi do ust. 7? Nie widzę. Czy ktoś…

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Nie tak szybko. Nie zdążymy przeczytać.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dobrze, wolniej. Ust. 7. Dziękuję bardzo. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 7? Nie widzę. Ust. 7 został przyjęty.

Ust. 8. Czy legislacja ma uwagi? Nie ma. Strona rządowa? Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 8? Nie widzę. Ust. 8 został przyjęty.

Ust. 9. Przepraszam, widzę zgłoszenie. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Łukasz Grabarczyk:

Dziękuję. Panie przewodniczący, do ust. 9 mamy dwie uwagi. Jedna dotyczy końcowego odesłania „o których mowa w ust. 4 i 5". Naszym zdaniem w projekcie powinien się znaleźć inny przepis. Powinniśmy mówić o kopii wniosku, o którym mowa w ust. 4 oraz kopii dokumentów, o których mowa w ust. 5. Należy to rozdzielić. To jest kwestia legislacyjna.

Druga kwestia dotyczy przepisu, który wskazuje, że minister właściwy do spraw środowiska występuje do rady gminy o wydanie opinii. Wskazujemy, że na poprzednim posiedzeniu została przyjęta poprawka do ust. 2 pkt 2, która wskazuje, że nie tylko rada gminy będzie wydawała taką opinię, ale również rada powiatu i sejmiki województwa. Dlatego też, w naszej ocenie, należy ust. 9 uzupełnić właśnie o radę powiatu oraz sejmik województwa.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Ministerstwo?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Tak, oczywiście. Uwaga Biura Legislacyjnego jest jak najbardziej zasadna, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dobrze. Jeszcze pani przewodnicząca ma pytanie.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Ja nie w tej kwestii. Rozważając jeszcze cały czas poprawkę o ubezpieczeniach, mam propozycję, żeby Komisja w trakcie prac i też po dzisiejszej pracy zwróciła się do Biura Analiz Sejmowych z zapytaniem o to, czy rzeczywiście jest potrzebna zmiana. Są dwa różne zdania. Nikt z nas nie jest takim prawnikiem, żeby sprawę rozstrzygnąć. Chodzi o to, żeby zwrócić się do Biura Analiz Sejmowych, żebyśmy stwierdzili, czy rzeczywiście absolutnie potrzebna jest zmiana w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych. A jeśli tak, to można złożyć szybką nowelizację lub zmianę w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, dokładając punkt w takiej formie, jaka będzie nam potrzebna w tej ustawie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję pani przewodniczącej za głos. Oczywiście po dzisiejszym dniu wystąpimy do Biura Analiz Sejmowych o analizę, dotyczącą ubezpieczenia. Bardzo proszę.

Prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja Tomasz Chodnikiewicz:

Odnośnie do ustawy czy dziewiątej poprawki mam wniosek do premiera, wniosek do prezesa Kaczyńskiego. Gorąca prośba, aby natychmiast przerwać procedowanie całej ustawy. Jako Polacy, jako patrioci prosimy, aby prezes Jarosław Kaczyński przekazał polskiemu rządowi naszą prośbę od organizacji reprezentujących całą Polskę, cały naród, żeby natychmiast przerwać procedowanie ustawy. Niech Monsanto sobie działa w Kanadzie, w Stanach. Uwolnić Polskę i Europę od…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, jeszcze raz apeluję…

Prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja Tomasz Chodnikiewicz:

Uwolnić od tej ustawy. Bardzo prosimy, panie prezesie. Mam nadzieję, że nasz głos do pana dotrze.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja Tomasz Chodnikiewicz:

Jako głos organizacji walczącej kiedyś z panem u boku i innymi kolegami w Gdańsku, w Warszawie, na terenie całej Polski. Panie premierze, jako syn swego ojca – bardzo

prosimy o natychmiastowe przerwanie procedowania haniebnej dla Polaków ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, jeszcze raz bardzo proszę o ciszę.

Głos z sali:

To zbrodnicza ustawa.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Rozmawiajmy ściśle na temat poszczególnych ustępów.

Może powiem inaczej, bo muszę się jednak odnieść do ostatniego głosu. Ustawa, którą procedujemy, jest potrzebna. Tylko chodzi o to, że ustawa musi być tak przygotowana, aby zabezpieczyć Polskę przed GMO. Chciałbym, żeby wszyscy rozumieli, że ustawa nie ma pozwolić na wprowadzenie GMO, a ma właśnie przed tym zabezpieczyć. W tej chwili nie jesteśmy w Polsce zabezpieczeni pod różnymi względami przed uprawami GMO. Poprawki są po to, żeby uszczegółowić zapisy. A więc ustawa musi być przygotowana, tylko musi być dobrze przygotowana.

Przepraszam. Jeszcze do dziewiątego punktu…

Głos z sali:

Wystarczy napisać, że brak zgody narodu polskiego, aby…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, do ust. 9. Prosiłbym, abyśmy mówili tylko odnośnie do tego ustępu.

Biuro Legislacyjne zwróciło uwagę na ważną rzecz – bardzo dziękuję – że została przyjęta poprawka nr 4 i rozszerzyliśmy listę organów, które muszą wydać opinię. Chciałem zapytać Wysoką Komisję, żeby nie przedłużać procedowania, czy możemy zrobić tak, żeby w kilku punktach Biuro Legislacyjne automatycznie rozszerzało zapis. Chodzi o to, żeby tam, gdzie jest wymieniona rada gminy, Biuro Legislacyjne rozszerzało zapis o radę powiatu i sejmik, abyśmy już do tych punktów nie wracali.

Czy jest na to zgoda Komisji? Czy jest ktoś przeciwko? Nie widzę. Czyli jest zgoda Komisji. Czy odnośnie do ust. 9 ktoś chciałby jeszcze zabrać głos? Tylko do ust. 9, a nie mówić o wszystkim. Nie widzę. Czyli ust. 9 z zaproponowanymi zmianami został przyjęty.

Ust. 10. Bardzo proszę.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Ust. 10 mówi, że: „Minister właściwy do spraw rolnictwa w opinii, o której mowa w ust. 2 pkt 1, akceptuje albo odmawia akceptacji zaproponowanych warunków i sposobu prowadzenia danej uprawy GMO, kierując się w szczególności zapewnieniem sąsiadującym uprawom ochrony przed zanieczyszczeniem GMO oraz możliwością wykonania niezbędnych zabiegów agrochemicznych na wskazanym gruncie rolnym”. Powiem szczerze, że jest mi trudno uwierzyć, iż tak nieprecyzyjny i niejasny dokument prezentuje się nam, Polakom, jako propozycję ustawy, która ma zabezpieczyć Polskę w stu procentach przed uprawami GMO. Po prostu jest to nie do pomyślenia, że jest to dokument, który nazywa się ustawą.

A więc mam ogromną prośbę do pań posłanek i panów posłów oraz do wszystkich szlachetnych urzędników, żeby nacisnęli na hamulec i wspólnie ze stroną społeczną, z wyborcami, pochylili się nad projektem i naprawdę zrobili konkretne zmiany, które zabezpieczą Polskę przed GMO.

Wracając do ust. 10, mam proste pytania. Co to znaczy? Pod jakimi warunkami minister zaakceptuje prowadzenie danej uprawy? Co to znaczy? Kto poniesie koszty, jakie będzie musiał ponieść rolnik, któremu zanieczyszczono uprawy? Kto poniesie koszty procesów, jakie korporacje wytoczą rolnikom, którym zanieczyszczono pola, upominając się o tzw. prawa autorskie?

Kwestia odszkodowań i rekompensat za zanieczyszczenie upraw organizmami GMO – nawet tutaj państwo nie chcecie dopuścić do tego, żeby wprowadzić ubezpieczenie. Wszyscy wiemy, że jest to możliwe i wszyscy wiemy, że wprowadzenie ubezpieczenia jest

po prostu dodatkową barierą, o którą nam podobno chodzi. Chcemy, żeby Polska była wolna od GMO.

Skoro mi pan przewodniczący nie przerywa, to pozwolę sobie jeszcze powiedzieć coś takiego, że reprezentujemy tutaj wszystkich Polaków. Wszystkich Polaków, dlatego że mam w ręce dokumenty ze wszystkich sejmików wojewódzkich. Wszystkie sejmiki wojewódzkie wydały rozporządzenia, uchwały, w których zawarły jasne stanowisko, że chcą być wolne od GMO. Pozwolę sobie przekazać te dokumenty panu przewodniczącemu w celu przypomnienia wszystkim posłom. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę.

Członek stowarzyszenia „Polska Ekologia” Roman Bartkowiak:

W poparciu dla mojej przedmówczyni chciałbym wyraźnie zaznaczyć – a zresztą wszyscy o tym wiemy, panie i panowie posłowie również – że jesteśmy tym, co jemy. Jeżeli dopuścimy do procedowania ustawy… Chodzi nam o ustawę, która rzeczywiście zabezpieczy polskiego rolnika i polskiego konsumenta, żeby polski rolnik mógł produkować zdrową żywność, a polski konsument – żeby mógł tę żywność konsumować. Ustawę trzeba właśnie tak znowelizować, zabezpieczyć czy wręcz dopracować do perfekcji, żeby nie trzeba było już za 5 czy 10, czy 15 lat do niej ponownie wracać.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Członek stowarzyszenia „Polska Ekologia” Roman Bartkowiak:

A przecież głównie chodzi o to, żeby nasze następne pokolenia również mogły być zdrowe. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Oczywiście jest pełna zgoda co do tego.

Na samym końcu sali widzę osobę chętną do zabrania głosu. Na samym końcu.

Głos z sali:

Chciałem się wypowiedzieć na temat ubezpieczenia.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, przepraszam. To nie był sam koniec sali. W tej chwili nie rozmawiamy już na razie o ubezpieczeniach, bo poprawka nie została poparta. Będziemy występowali do Biura Analiz Sejmowych, żeby upewnić się, jakie są wymagania i czy rzeczywiście poprawka w takiej formie nie może przejść, bo może nie może być przyjęta.

Głos z sali:

Ale może sugestia się przyda. Jeżeli mogę, zanim sprawa pójdzie do Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie na tym etapie. Naprawdę, w sprawie sugestii można bezpośrednio skontaktować się z posłami, również ze mną. A w tej chwili procedujemy ustawę.

Na samym końcu sali jest osoba, która chce zabrać głos.

Prezes Zarządu Fundacji Strefa Zieleni Ewa Sufin-Jacquemart:

Ewa Sufin-Jacquemart, Fundacja Strefa Zieleni.

Panie przewodniczący, bardzo państwa przepraszam, ale dopiero w tej chwili udało nam się dostać na posiedzenie Komisji.

Chciałabym się wypowiedzieć i zaproponować poprawkę do art. 49e pkt 1. Wiem, że państwo już przez ten ustęp przeszliście, ale chciałam uzasadnić moją propozycję. Chciałabym zaproponować, żeby w tym artykule, który brzmi: „wpis upraw GMO do Rejestru Upraw GMO może zostać dokonany wyłącznie dla uprawy roślin GMO planowanej na gruntach rolnych”, żeby po wyrazach „dla uprawy roślin GMO” wstawić „innych niż z wszczepioną odpornością na herbicydy lub szkodniki”. Dlaczego? Dlatego, że prawo europejskie nie zezwala na wprowadzenie zapisu, iż zakazujemy wszelkich upraw GMO.

Natomiast prawo europejskie zezwala na zakazanie poszczególnych kategorii. Umieszczając zapis „innych niż z wszczepioną odpornością na herbicydy lub szkodniki", powodujemy, że jedyne uprawy GMO, jakie są w tej chwili możliwe w Unii Europejskiej, będą de facto zastopowane. Te pozorne strefy, teoretyczne strefy wykluczą jedyne rośliny GMO, które w UE są w tej chwili uprawiane na polach, tzn. rośliny z wszczepioną odpornością na herbicydy i na szkodniki. Czyli taką prostą zmianą możemy de facto całkowicie wykluczyć jakąkolwiek możliwość powstania stref GMO w Polsce.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Dziękuję bardzo i jeszcze raz proszę – idziemy do przodu. Jeżeli chcemy się cofnąć, to trzeba pójść do posłów i zwrócić im na to uwagę. Mamy jeszcze drugie czytanie, a więc bardzo proszę o skontaktowanie się – ewentualnie ze mną, jeżeli pani zechciałaby – i spróbujemy sprawę przedyskutować oraz być może zgłosić poprawkę. Dziękuję bardzo za ten głos.

Proszę, pan na samym początku.

Rolnik Dariusz Budziszewski:

Dzień dobry. Dariusz Budziszewski, rolnik indywidualny.

Mam prośbę. Skoro my, jako strona społeczna, musimy się przedstawiać, to chciałbym i myślę, że większość z nas też by chciała, aby obecni dzisiaj panie i panowie posłowie, którzy biorą udział w głosowaniu, przedstawili się nam, bo nie wszystko da się zarejestrować. A więc chciałbym, żeby również społeczeństwo dowiedziało się, kto głosował za ustawą. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Nie wiem, czy jeszcze pan poseł Duda chce zabrać głos, czy już skonsumowałem jego wypowiedź? Bardzo dziękuję. Jesteśmy w punkcie… Bardzo proszę.

Poseł Jan Duda (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo.

Głos z sali:

Nazwisko prosimy.

Poseł Jan Duda (PiS):

Przed chwilą było wymienione. Bardzo proszę…

Głos z sali:

Prosimy powtórzyć.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, bardzo prosiłbym o spokój, abyśmy szli dalej. Pan poseł Duda.

Poseł Jan Duda (PiS):

Panie przewodniczący, bardzo proszę, proszę również stronę społeczną, żebyśmy pracowali nad ustawą, a nie rozstrzygali poszczególne punkty, podpunkty w oderwaniu od całości ustawy. Niestety, tak to w tej chwili wygląda.

Przed chwilą słuchałem wypowiedzi pani, która spóźniła się i rzeczywiście powiedziała o rzeczach, które ustawa zawiera. To nie jest tak, że jeżeli coś nie jest zapisane literalnie – tak, jak nam się wydaje, że będzie najlepiej – to nie znaczy, że nie jest zapisane. To jest zapisane.

Panie przewodniczący, proszę o to, dlatego że mija rok od momentu, kiedy zaczęliśmy procedować ustawę. Do tej pory nie mamy żadnych przepisów, żadnych, które zabezpieczałyby nas przed wysiewem nasion GMO. Czy chcemy, żeby tak było przez następny rok, czy chcemy wreszcie wprowadzić te przepisy? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Ust. 10. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 10, jaki jest zaproponowany? Dziękuję. Ust. 10 został przyjęty.

Ust. 11. Czy są uwagi? Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Jeśli chodzi o ust. 11, to mówi on o tym, że „Rada gminy w opinii, o której mowa w ust. 2 w pkt 2, akceptuje albo odmawia akceptacji dokonania wpisu uprawy GMO do Rejestru Upraw GMO, kierując się zgodnością dokonania wpisu uprawy GMO do Rejestru Upraw GMO z polityką przestrzenną, strategią rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi gminy oraz ogłasza informacje, o których mowa (…)" itd. A więc chciałam wnioskować albo zadać pytanie ustawodawcom: Co to znaczy, że rada gminy będzie się kierować zgodnością dokonania wpisu uprawy do Rejestru Upraw GMO z polityką przestrzenną, strategią rozwoju i jakimiś innymi dokumentami? A gdzie jakieś zasady ochrony środowiska, zasady bezpieczeństwa żywnościowego? Zasady, które tak naprawdę w tym przypadku są najważniejsze, bo GMO ma właśnie największy wpływ na zdrowie i na środowisko, a w tym punkcie w ogóle ustawodawcy o tym nie wspomnieli.

Jeszcze chciałam dodać à propos samej ustawy, w odniesieniu do tego, co powiedział pan poseł Duda i pozostali posłowie w sprawie ubezpieczeń oraz innych spraw. Chciałam powiedzieć, że próbuje nam się tutaj wytłumaczyć, iż ustawa w całości, w ogóle wspaniale, w stu procentach zabezpiecza Polskę przed uprawami GMO. Natomiast ewidentnie widać np. po przyjmowaniu poprawki o ubezpieczeniach przy 16 głosach przeciwnych, że wcale ustawa nie będzie nas zabezpieczać. Jeżeli zwykłego przepisu o ubezpieczeniu OC, który obowiązuje we Francji, u nas się nie przyjmuje, to ustawa ma ewidentnie zrobić na odwrót i nam wprowadzić te uprawy. Nie zabezpiecza nas przed nimi.

A więc mam ogromną prośbę do pań posłanek i do panów posłów, i do rządu, żeby w końcu tak naprawdę mówić rzeczywiście to, co się robi, albo po prostu nie kłamać w żywe oczy…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Jeżeli ustawa ma nas zabezpieczać, to zróbmy tak, żeby ona nas zabezpieczała, a nie boksujmy się, bo w tym momencie tylko się boksujemy. My chcemy, żeby ustawa nas zabezpieczała, a wy torujecie nam tak drogę, żeby…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo prosiłbym…

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

…ta ustawa nas nie zabezpieczała.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Mimo wszystko bardzo prosiłbym, żeby zakładać, że Wysoka Izba ma dobrą wolę. Może nie zawsze wszystko rozumie, więc to może być problem, ale naprawdę ma dobrą wolę.

Chciałem zapewnić panią, że jeżeli rzeczywiście Biuro Analiz Sejmowych z jakichś powodów uznałoby, że w tej ustawie nie możemy zmienić zapisów o ubezpieczeniach, to ja przygotuję projekt ustawy, aby zmienić tę drugą ustawę, tak aby rzeczywiście ubezpieczenia obejmowały również osoby, które będą chciały uprawiać rośliny GMO. Ale bardzo prosiłbym o to, żeby państwo uważali, że tutaj jest pełno dobrej energii, pełno dobrej woli.

Szanowni państwo, było pytanie. Na razie może posłuchamy odpowiedzi pana ministra. Bardzo proszę. Wcześniej pani przewodnicząca, bo może do tego się odniesie.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Muszę zareagować, ponieważ pan przewodniczący nie chciał zareagować. Bardzo pana przepraszam, ale my jesteśmy od 2 lat, a właściwie niektórzy od 6 lat są w Komisji. W Komisji rolnictwa są cały czas te same twarze. Tylko członkowie Komisji środowiska mają prawo głosowania. Może pan to w każdej chwili sprawdzić. Głos może zabrać każdy, natomiast głosować może tylko członek Komisji ochrony środowiska. Na końcu drogi legislacyjnej jest głosowanie i może pan to sprawdzić na stronie internetowej, pod nazwiskiem, kto jak głosował. Wymaganie od nas, żebyśmy się przedstawiali, wie pan, jest trochę dziwne. Jak pan przychodzi na posiedzenie Komisji, to ma pan twarze nas

wszystkich, którzy powinni brać udział w posiedzeniu. Tylko te osoby mogą głosować, żadne inne. Ma pan nagranie, które jest transmitowane on-line i zostaje w archiwum. Można to sprawdzić.

Bardzo proszę, żebyśmy zachowali powagę. Od lat tu siedzimy. Zawsze przychodzimy. Zawsze pan widzi, kto podnosi rękę, a więc łatwo jest nas zidentyfikować. Wszystko jest nagrane. Wszystko można sprawdzić. A na końcu każde głosowanie jest głosowaniem imiennym na sali plenarnej.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Przepraszam bardzo. Pani poseł Niedziela, tylko chciałabym…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie, nie, szanowni państwo. Nie, nie, nie. Naprawdę odbiegamy od tematu. Chciałbym, żebyśmy poszli dwa kroki dalej. Pan przewodniczący Ardanowski.

Poseł Jan Krzysztof Ardanowski (PiS):

Mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Czy adekwatnie do zapisu ust. 9 nie powinniśmy tu również wymienić enumeratywnie wszystkich organów, które są zobowiązane do udzielenia opinii? Bo tu jest pierwsza wersja, dotycząca rady gminy, którą później rozszerzyliśmy, że chodzi o powiat, o sejmik i o izbę rolniczą. Jak rozumiem, to upoważnienie dla Biura Legislacyjnego, które daliśmy przy ust. 9, dotyczy wszystkich punktów. Chodzi o to, żeby panowie tego pilnowali i później poprawiali.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Sławomir Osuch:

Tak, pan przewodniczący ma rację. Rzeczywiście jest to jeszcze kwestia ust. 11 i ust. 12 w tym artykule. Przepraszam, jeszcze ust. 17, ale do ust. 17 jest poprawka pana przewodniczącego, która właśnie idzie w tym kierunku, jako konsekwencja przyjętej poprawki nr 4.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Padło pytanie do pana ministra. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Oczywiście dokumenty związane z polityką przestrzenną, strategią rozwoju i inne dokumenty na poziomie gminy czy powiatu, czy uchwały sejmików, o których tutaj była mowa, muszą być zgodne, że tak powiem, z ogółem swojego wpływu na środowisko, na zdrowie ludzi, na bezpieczeństwo itd. W związku z tym nie widzę żadnego problemu z pewną adaptacją dokumentów strategicznych do uchwały rady gminy w związku z zaopiniowaniem wniosku o uprawę GMO. Dla mnie jest to oczywiste.

Jeszcze raz powiem. Dokumenty związane z polityką przestrzenną i strategią rozwoju muszą być zgodne właśnie z polityką zdrowotną, bezpieczeństwem itd. Dziękuję.

Głos z sali:

To dlaczego nie zapiszemy tego w ustawie?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Bo są to zapisy ogólne. Są to zapisy ogólne. Tak jak powiedziałem, nie dzielmy włosa na czworo. Możemy zapisać, jeszcze dwie strony dopisać, z czym ma to być zgodne, ale dokumenty, strategia rozwoju musi być zgodna z wolą mieszkańców. To wystarczy.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Panie ministrze, ale jeżeli strona społeczna chciałaby widzieć w ustawie taki zapis w danym punkcie, że chciałaby, żeby była przestrzegana zasada bezpieczeństwa ochrony środowiska i zasada bezpieczeństwa żywnościowego, to jaki jest problem? Gdzie jest dobra wola rządu, żeby wpisać to do przepisu? Gdzie jest dobra wola?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Dziękuję bardzo. Proszę bardzo.

Pani Zofia Salamon:

Zofia Salamon. Chciałabym zwrócić państwu uwagę…

Członek Stowarzyszenia Rolników i Konsumentów Kukiz15 Teresa Pokorska:

Teresa Pokorska, reprezentuję stronę społeczną.

Mieszkam na wsi i jestem doskonale zorientowana w pracy radnych gminy. Mam pytanie do wnioskodawców. Jak państwo widzą, jaką moc będzie miała uchwała rady gminy wobec uchwały sejmiku i powiatu? Załóżmy, że gmina zaakceptuje ustawę. Załóżmy, że sejmik nie zaakceptuje i powiat też nie. Co wobec tego postanowi minister? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Poseł Duda… A, przepraszam. Zanim zabierze głos poseł Duda, to jeszcze wypowie się pan minister.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Dziękuję, panie przewodniczący. Wszystkie trzy uchwały muszą być spójne. Załóżmy, że dwie będą na tak, a jedna na nie, to oczywiście główny wniosek będzie rozpatrzony negatywnie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Jeszcze ostatni głos. Pan poseł.

Poseł Jan Duda (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, znowu pojawia się sytuacja, o której mówiłem. Co się stanie? To jest opisane, że uchwała rady gminy, a w konsekwencji przyjętej poprawki powiatu i sejmiku, musi być uchwałą pozytywną. A więc to już jest zapisane. Nie w tym punkcie, który rozpatrujemy.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś jeszcze…

Poseł Jan Duda (PiS):

Jest jeszcze jedna rzecz. To jest jedno z zabezpieczeń, a jest drugie zabezpieczenie: to są odległości od działki, na której ewentualnie ktoś chce uprawiać GMO. Wymagane jest uzyskanie zgody wszystkich właścicieli działek w promieniu 30 km. Nie wiem, czy państwo zdajecie sobie sprawę, że promień 30 km to jest obszar dużego powiatu. Na tym obszarze żyją setki tysięcy ludzi. Proszę sobie teraz wyobrazić uzyskanie zgody od takiej liczby mieszkańców. Ja sobie tego po prostu nie wyobrażam. A więc patrzmy na zabezpieczenia w całości, a nie tylko na jedno w oderwaniu od drugiego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Oczywiście pan poseł ma rację. A jeszcze, jak się uda, to będzie zabezpieczało nas ubezpieczenie przed GMO. To już zupełnie będziemy bezpieczni.

Szanowni państwo, bardzo długo rozmawiamy o tym ustępie. Przechodzimy do głosowania nad ustępem. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 11? Nie widzę. Ust. 11 został przyjęty.

Ust. 12. Czy ktoś chciałby zabrać głos w sprawie ust. 12? Bardzo dziękuję. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 12? Nie widzę. Ust. 12 został przyjęty.

Ust. 13. Czy ktoś chciałby zabrać głos w sprawie ust. 13? Bardzo proszę. Widzę. Bardzo proszę.

Pan Marek Wesołowski:

Marek Wesołowski. Jestem osobą fizyczną.

Zezwolenie na utworzenie strefy prowadzenia uprawy GMO. To jest może decyzja w sprawie prowadzenia? Bo zezwolenie od razu mówi o tym, że będzie wydane. A przecież może być odmowa, w związku z tym w ustępie powinno być nie zezwolenie, tylko decyzja na ten temat.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, to nie jest ust. 13.

Pan Marek Wesołowski:

A, to przepraszam.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Widocznie ma pan zły druk. Bardzo prosiłbym o pobranie prawidłowego druku.

Pan Marek Wesołowski:

Dobrze.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 13? Nie widzę.

Przechodzimy do ust. 14. Ust. 14. Dziękuję bardzo. Czy ktoś chciałby zabrać głos w sprawie ust. 14? Dziękuję bardzo. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 14? Nie widzę. Ust. 14 uważa się za przyjęty.

Pani przewodnicząca ma pytanie.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Panie ministrze, mam pytanie. W ust. 14 jest zapisane, że informację o dokonaniu wpisu upraw GMO do rejestru minister zaraz przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Roślin i Nasiennictwa itd. Czy w tym punkcie jest też termin powieszenia informacji na stronie internetowej? Czy jest to zawarte gdzieś dalej?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Minister umieszcza niezwłocznie. Nie ma podanego terminu. Niezwłocznie, czyli jak najszybciej.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Tutaj jest zapisane, że ma 7 dni. W terminie 7 dni od dokonania wpisu.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

No, nie później niż 7 dni. Pani przewodnicząca, proszę zaproponować poprawkę, że natychmiast, bo już nie wiem… naprawdę mówimy o rzeczach…

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Nie, nie, nie. Nie, panie ministrze, to nie o to chodzi. Tylko pytam. Bo tu jest zapisane, że 7 dni. Czy to też dotyczy Internetu? Tutaj jest zapisane, że trzeba powiadomić Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Nie mogę znaleźć, gdzie jest określone umieszczenie na stronie internetowej. Niezwłocznie, tak?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Pani przewodnicząca, to dotyczy wszystkiego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Jesteśmy w ust. 15. Mam poprawkę do ust. 15. Może najpierw powiem o poprawce. Dziękuję bardzo. W art. 1 w pkt 13 w art. 49e ust. 15 nadać brzmienie: „Wpisu uprawy GMO do Rejestru Upraw GMO dokonuje się na czas określony, nie dłuższy niż 2 lata”. Celem poprawki jest skrócenie okresu, na jaki wydawane będzie zezwolenie. Proponuje się, aby zamiast okresu maksymalnie 5 lat był to okres nie dłuższy niż 2 lata. Pozwoli to na wzmocnienie kontroli nad warunkami oraz sposobem prowadzenia upraw GMO oraz wpływu upraw na środowisko. Ponadto 2 lata to maksymalny okres, w którym zgodnie z terminami agrotechnicznymi uprawa tej samej rośliny na tym samym gruncie jest racjonalna.

Rozpoczynamy dyskusję. Bardzo proszę.

Przewodnicząca Zachodniopomorskiego Oddziału Stowarzyszenia EKOLAND Edyta Jaroszewska-Nowak:

Wydaje nam się, że poprawka jest bardzo celowa. Prowadzenie jakiejkolwiek uprawy na jednym polu przez 5 lat jest absolutnie wbrew dobrej praktyce rolniczej i wbrew zasadom agrotechniki. A więc uważamy, że poprawka jest naprawdę bardzo potrzebna.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Proszę, kolejny głos. Jest jeszcze ktoś chętny do zabrania głosu? Widzę osobę na samym końcu.

Przewodniczący Towarzystwa Lekarzy Polskich Jan Eugeniusz Malinowski:

Jan Eugeniusz Malinowski, przewodniczący Towarzystwa Lekarzy Polskich.

Siedzę i tak się przysłuchuję dyskusji nad poszczególnymi punktami i zastanawiam się nad tym, czy osoby, które tutaj są, wiedzą, dlaczego jest to ludobójcze dla każdego człowieka i dla wszystkich narodów. Przecież GMO i jego składniki nie dają możliwości ich przyjmowania przez organizm, przetworzenia. To powoduje m.in. wszelkiego rodzaju nowotwory i inne choroby. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Jest zgłoszenie z początku sali. Zaraz przejdziemy na koniec.

Prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja Tomasz Chodnikiewicz:

Proponuję zmianę w ust. 15: „Nie dokonuje się żadnych wpisów żadnych odmian GMO".

Raz jeszcze apeluję do kolegów z PiS, którzy pokazali Polsce i po raz pierwszy pokazali, że można procedować wbrew Unii, wbrew światu. Apeluję, abyśmy i tym razem, abyście wy, jako koleżanki i koledzy z PiS poparli jedną ustawę. Apeluję również do koleżanek i kolegów z Platformy i Kukiza, abyście też kategorycznie poparli jedną ustawę: zakaz wszelkich odmian GMO w Polsce. Dlatego was wybraliśmy…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, są oklaski, a prosiłem, żeby ich nie było.

Prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja Tomasz Chodnikiewicz:

…i o to bardzo prosimy.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja Tomasz Chodnikiewicz:

Ufam, że dojdzie do kolegi prezesa Jarka Kaczyńskiego głos suwerena, o którym mówicie wielokrotnie. Jesteśmy tutaj jako suwereni, wasi wyborcy. Słuchajcie głosu suwerena. Nie zdajecie sobie sprawy z tego, co zrobicie, jeżeli jakakolwiek ustawa w tej formie czy innej wejdzie w Polsce w życie. Tego jeszcze nie przeżyliście.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Dziękuję bardzo. Bardzo proszę.

Członek Zarządu Stowarzyszenia Rolników i Konsumentów Kukiz15 dr Jacek Nowak:

Jacek Nowak, Stowarzyszenie Rolników i Konsumentów Kukiz'15.

Poprawka, czyli skrócenie czasu z 5 lat do 2 lat, jest jak najbardziej racjonalna. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Nadal proszę jeszcze o wypowiedzi. Czy ktoś chciałby wypowiedzieć się na ten temat? Bardzo proszę.

Wiceprezes Fundacji Z Pokolenia Na Pokolenie Marta Wajszczyk:

Tak? Mogę? Marta Wajszczyk, Fundacja Z Pokolenia Na Pokolenie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, nie słychać. Za cicho pani mówi.

Pani Zofia Salamon:

Zofia Salomon. Ja wprawdzie nie w sprawie skrócenia czasu upraw, bo uprawy przecież po roku…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam. Naprawdę nie rozmawiajmy na wszystkie tematy, bo mamy jeszcze do złożenia dużo poprawek do ustawy, bardzo ważnej dla ochrony.

Dalej, na końcu, ktoś chce poruszyć temat.

Pani Zofia Salamon:

Chciałam tylko powiedzieć, że wszyscy ci, którzy uważają, że uchronią się, jeżeli będą mieli oznaczoną żywność z GMO i bez GMO, to jednak nie uchronią się, dlatego że przecież pyłki każdy będzie wdychał, każdy mieszkaniec. Mieszkańcy powinni decydować. Nie rada, która może być zmanipulowana, ale mieszkańcy w referendum powinni decydować, czy zgadzają się na GMO, dlatego że pyłki wszyscy będą wdychać.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Jak usłyszałem „referendum", to jest miód na nasze kukizowe serca. Ale nie w tej chwili. To nie jest ten punkt. Proszę osobę siedzącą na końcu o zabranie głosu.

Wiceprezes Fundacji Z Pokolenia Na Pokolenie Marta Wajszczyk:

Marta Wajszczyk, Fundacja Z Pokolenia Na Pokolenie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Proszę mówić bliżej mikrofonu.

Wiceprezes Fundacji Z Pokolenia Na Pokolenie Marta Wajszczyk:

Ponieważ pan powiedział, że posłowie nie wszystko rozumieją, to chciałam nawiązać do tego stwierdzenia. Wydaje mi się, że to, co chcę powiedzieć, nadaje się do wszystkich punktów. Mam wrażenie, że o środowisku naturalnym mówi się tutaj bardzo mało. Mówi się tylko o rolnikach, o ubezpieczeniach itd. Wydaje mi się, że należałoby wziąć to pod uwagę, że posłowie powinni szczególny nacisk położyć na środowisko, dlatego że nie znamy wpływu GMO na środowisko naturalne i nie wiadomo, jakie potwory stworzymy w ten sposób. A to, niestety, wpływa nie tylko na nasze zdrowie, ale wpływa na nasze dzieci itd. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Panie pośle, jeszcze chwilę. Jeszcze strona społeczna. Bardzo proszę.

Zastępca przewodniczącego Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna" Mariusz Gołębiowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna".

Oczywiście popieram. Popieramy poprawkę, bo widzimy, że rząd, posłowie różnych ugrupowań chcą to wszystko wyważyć. Proszę pana, suwerenem też są rolnicy. A rolnicy często mają troszkę inne zdanie niż państwo. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję za poparcie poprawki. Pan poseł Duda.

Poseł Jan Duda (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, trzeba odpowiedzieć na pytania, które tu padają. Widzę, że wynika to z pewnej nieznajomości zapisów.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Panie pośle.

Poseł Jan Duda (PiS):

Mówimy o referendum. Zgodę mają wyrazić wszyscy; to nawet nie jest referendum. Tu jest wymagana zgoda wszystkich posiadaczy działek rolnych w promieniu 30 km.

Druga sprawa, jeżeli chodzi o ochronę przyrody. Tak samo od każdej formy ochrony przyrody musi być zachowana odległość 30 km, a więc myślimy również o ochronie przyrody. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, przystępujemy do głosowania nad poprawką nr 9. Kto z pań i panów posłów jest za tym, aby skrócić okres z 5 do 2 lat, czego dotyczy poprawka nr 9? Uprzejmie proszę o podniesienie ręki. Ust. 15. Tak. Bardzo dziękuję. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

3 posłów za, 12 przeciw i 1 się wstrzymał.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka została odrzucona.

Mamy ust. 16. Ust. 16. Bardzo proszę nie rozmawiać. Czy ktoś ma uwagi do ust. 16? Bardzo proszę.

Pan Marek Wesołowski:

Marek Wesołowski. Chciałem jeszcze nawiązać do poprzedniego głosowania. Czy któryś z posłów, który był przeciw poprawce, mógłby uzasadnić, dlaczego robi tak nielogiczne rzeczy?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Proszę, nie wracamy już do tego.

Pan Marek Wesołowski:

Ale chodzi o to, że poseł jest naszym przedstawicielem i chciałbym, żeby powiedział, dlaczego nielogicznie głosuje.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Ma pan prawo pójść do swoich posłów w swoim okręgu i oczywiście ich przepytać. Nie w tej chwili, nie w trakcie procedowania ustawy. Bardzo proszę.

Głos z sali:

Co innego mówią, a co innego robią.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, ale prosiłem o rozwagę. Naprawdę. Bardzo proszę.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Troszeczkę się pogubiłam i nie jestem pewna, czy ta poprawka jest wśród poprawek, które zgłaszaliśmy wcześniej panu przewodniczącemu. Mianowicie tam jest punkt: wpis do Rejestru Upraw GMO zawiera informacje itd. Jest pkt 4: planowane postępowanie z miejscem powstałym po zakończeniu prowadzenia uprawy GMO. Strona społeczna domagała się, żeby tam było dopisane, że przez 10 lat. Powoływaliśmy się na to, że były prowadzone badania, np. w Szwecji, z uprawą rzepaku genetycznie modyfikowanego i przez 10 lat, pomimo że poletko było traktowane wysokimi dawkami Roundupu, rośliny wciąż się pojawiały. A poza tym, jak wynika z praktycznych doświadczeń rolników, np. z Kanady i ze Stanów Zjednoczonych, wiadomo, że na polach, na których prowadzone są uprawy GMO, te rośliny wciąż się pojawiają pomimo tego, że profil uprawy został zmieniony. A więc trzeba dodać zapis o przestrzeni czasowej. „Planowane postępowanie z miejscem powstałym po zakończeniu prowadzenia uprawy GMO przez okres 10 lat”.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Oczywiście nie widzę poprawki, ale wydaje mi się, że będzie ona dopiero w tym punkcie, w tych karnych, kiedy będziemy mówili o tym, że jak zostanie wykryta, to co z nią zrobić. Chyba tam. Nie znam poprawki, ale myślę, że to nie tutaj.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Pan minister.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Problem z czasookresem, o którym mówiła pani prof. Łopata, polega na tym, że grunt może zmienić właściciela. Co wtedy? Czy kolejny, przyszły właściciel będzie odpowiadał za to, co zrobił poprzednik? To jest sprawa trudna prawnie do rozstrzygnięcia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś chciałby jeszcze zabrać głos w tym punkcie? Bardzo proszę.

Członek Zarządu Stowarzyszenia Czysta Natura Adam Lisiak:

Adam Lisiak, Stowarzyszenie Czysta Natura.

Proponuję, żeby do ust. 16 dopisać jeszcze jeden podpunkt, w którym byłby podany sposób egzekucji czy postępowania i realizacji ustawy, czyli dyrektywy 2004/35/WE – zanieczyszczający płaci. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Kto chciałby zabrać głos? Widzę osobę chętną na samym końcu. Bardzo proszę.

Prezes Polskiego Stowarzyszenia Duchowych Uzdrowicieli Antoni Przechrzta:

Antoni Przechrzta, prezes Polskiego Stowarzyszenia Duchowych Uzdrowicieli.

Proszę państwa, nie jestem rolnikiem, jak państwo posłowie próbują mi wmawiać, ale nasze stowarzyszenie dąży do zdrowia społecznego. Muszę powiedzieć, że żaden z punktów niestety nie brzmi zdrowo. Brzmi jak schizofrenia. Nie wprowadzamy w Polsce GMO, ale w każdym punkcie robimy takie zabezpieczenia, żeby je wprowadzić. Wiem, że jestem bezsilny, ale musi to wybrzmieć. Muszę to powiedzieć, bo po prostu nie da się tego procedować.

Rozmawiałem też z wieloma poprzednimi ministrami rolnictwa. Uważają, że pierwszy wpis – Polska jest wolna od GMO – wystarczy i kropka. Tyle, proszę państwa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Mówiliśmy o klaskaniu. Bardzo proszę.

Przedstawiciel Stowarzyszenia „Wspólne Dobro" Grzegorz Kuśmierz:

Grzegorz Kuśmierz, Stowarzyszenie „Wspólne Dobro", Jędrzejów.

Odnośnie do wypowiedzi pani Jadwigi Łopaty – bardzo proszę o uwzględnienie 10-letniego okresu, ponieważ musimy się maksymalnie zabezpieczać, żeby rośliny nam nie kiełkowały i nie rozsiewały się powtórnie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Widziałem, że tam na samym końcu pani poseł się zgłaszała.

Poseł Małgorzata Golińska (PiS):

W nawiązaniu również do wielu głosów, które dzisiaj słyszymy, mam prośbę do pana ministra, żeby pan nam odpowiedział na pytanie. Czy jeżeli w ustawie nie wprowadzilibyśmy wymogu załączania opinii rady gminy, rady powiatu, sejmiku, wniosku czy zgód wszystkich właścicieli wokół ewentualnej planowanej uprawy, zachowania odległości 30 km od obiektów chronionych itd. i jeszcze zakazu, z którym występuje minister i Rada Ministrów, to jak wyglądałby wniosek o wpis do rejestru zgodnie z wytycznymi UE? Co by zawierał? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Było pytanie do pana ministra, a potem przystępujemy do głosowania.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Wniosek wtedy wyglądałby w ten sposób, że we wniosku musiałoby się znaleźć to, co jest we wpisie do Rejestru Upraw GMO. Takie są zapisy dyrektywy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu… Ust. 16. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 16? Uprzejmie proszę o podniesienie ręki. Nie widzę. Ust. 16 został przyjęty.

Ust. 17. Dziękuję. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Pan minister.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, proszę o zabranie głosu Biuro Legislacyjne, bo tu jest potrzebna zmiana wynikowa.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Tak, tak. Mam też przygotowaną taką poprawkę, ale ona rzeczywiście jest konsekwencją tej poprawki, o której już mówiliśmy. Czyli nie tylko rada gminy, tylko rada gminy lub rada powiatu, lub sejmik województwa…

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Nie „lub”, tylko „i”.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Tak, „i”, rzeczywiście – „i”. „Odmówiły akceptacji dokonania wpisu uprawy GMO do Rejestru Upraw GMO”. Ale o tym już mówiliśmy.

Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Sławomir Osuch:

Tak, panie przewodniczący, była już o tym mowa. Sygnalizowaliśmy to już też wcześniej. Zresztą jest też upoważnienie obu Komisji, żeby to zrobić. My przygotujemy zbiorczą poprawkę, która będzie to uwzględniała. Bo rzeczywiście materia, która była w propozycji poprawki nr 8 pana przewodniczącego i dokładnie też jest ta konsekwencja wskazana w poprawce nr 10.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, właśnie tak to wygląda, że za chwilę możemy przedobrzyć. Tam powinno być „lub”, a nie „i”.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Biuro Legislacyjne.

Legislator Sławomir Osuch:

Tylko jest jedna kwestia. Poprawka czwarta, która została przyjęta na poprzednim posiedzeniu, wskazuje na koniunkcję. Jest „oraz”. Czyli jest to opinia rady gminy, rady starostwa oraz sejmiku województwa, a więc wymagane są wszystkie trzy opinie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Przepraszam, czy może jeszcze zabrać głos pan mecenas?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Oczywiście, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Bo naprawdę za chwilę przedobrzymy, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dobrze, dobrze.

Główny specjalista kierujący zespołem w Departamencie Prawnym MŚ Kamil Zawadzki:

Dzień dobry. Kamil Zawadzki, Ministerstwo Środowiska.

Proszę państwa, tutaj mówimy o przesłankach do odmowy. Jak rozumiem, wola ustawodawcy była taka, żeby odmowa następowała wtedy, kiedy chociażby jeden z tych organów, czyli albo rada gminy, albo sejmik województwa, albo rada powiatu wyrażały negatywną opinię. W tym momencie zapis powinien brzmieć: „rada gminy lub rada powiatu lub sejmik województwa odmówił akceptacji”.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. W takim razie będzie złożona moja poprawka, w której jest „lub”. Czyli opinia rady gminy lub rady powiatu lub sejmik województwa. Bardzo dziękuję panu ministrowi za zwrócenie uwagi.

Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Widzę osobę chętną na samym końcu sali.

Prezes Fundacji Światowe Centrum Ekorozwoju Sebastian Kostkowski:

Sebastian Kostkowski, Fundacja Światowe Centrum Ekorozwoju.

Jeszcze à propos zapisu o radzie gminy i radzie powiatu. Mamy zapis, że należy poinformować wszystkich mieszkańców w strefie 30 km. Teraz jest taka kwestia: Czy ma to być zgoda mieszkańców w promieniu 30 km, czy brak sprzeciwu mieszkańców w obrębie 30 km? Bo to jest zasadnicza różnica.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Widziałem, że ktoś siedzący na początku sali chciał zabrać głos, po mojej lewej stronie. Proszę.

Przedstawiciel Nawigatorów Jutra Fundacji Jesteśmy Zmianą Arkadiusz Gogółka:

Arkadiusz Gogółka. Mam wątpliwość odnośnie do pkt 3 w tym momencie: „która ma być prowadzona, nie będzie mieć negatywnego wpływu". Czy nie powinno być „będzie mieć negatywny wpływ"? Mówimy od początku, że odmowa dokonania wpisu uprawy GMO do rejestru następuje w przypadku, gdy uprawa będzie miała negatywny wpływ, a nie w momencie, gdy nie będzie miała negatywnego wpływu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

To chyba jednak jest prawidłowo.

Dobrze. Przystępujemy do głosowania. Jeszcze jest pytanie do pana ministra. Czy poprawkę, którą przed chwilą odczytałem, ministerstwo akceptuje?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, chodzi o poprawkę z „lub", tak?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Tak, z „lub".

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Tak, bo to jest poprawka wynikowa.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

No i znowu wydaje mi się, że uciekła jedna poprawka strony społecznej, mianowicie dodanie do ust. 17 pkt 4 – podpunktu, tak? Jestem we właściwym miejscu czy nie?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Tak, tak.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Poprawka, że jeśli przynajmniej jeden rolnik, właściciel działki, domu, posiadacz zależny gruntu, czyli dzierżawca, użytkownik, pszczelarz, mieszkaniec wsi, gminy, powiatu, województwa nie wyrazi zgody na uprawę GMO.

Uzasadnienie. Wprawdzie do wniosku wymagane są oświadczenia pszczelarzy i właścicieli, użytkowników gruntów sąsiednich, ale brak ich zgody nie ma bezpośredniego przełożenia na odmowę wydania zezwolenia przez ministra. Zatem znaczenie oświadczeń znacząco maleje. Wskazane uzupełnienie jest po prostu uzupełnieniem tego braku.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Pan minister.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Jest to skonsultowane z kancelarią prawną.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Jeżeli nie będzie zgody chociażby jednego właściciela, to wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia i w ogóle nie ma dalszego ciągu wykorzystywania przepisów i używania przepisów, o których teraz mówimy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, przechodzimy do głosowania poprawki złożonej przed chwilą. Kto z pań i panów jest za przyjęciem poprawki? Uprzejmie proszę o podniesienie ręki. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Poprawka została przyjęta jednogłośnie. Bardzo dziękuję.

Dobrze. Teraz chciałem zapytać Biuro Legislacyjne o poprawkę nr 11, którą złożyłem. Czy uważają państwo, że ona jest teraz słuszna, jeżeli przed chwilą przegłosowaliśmy poprzednią ze słowem „lub"?

Legislator Łukasz Grabarczyk:

Panie przewodniczący, poprzednia poprawka dotyczyła opinii rady gminy, rady powiatu, sejmiku województwa, natomiast tutaj jest dodawana inna przesłanka. A więc nie widzimy problemu, żeby tę poprawkę również przegłosować.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, nie usłyszałem końcówki. Proszę powtórzyć głośniej.

Legislator Łukasz Grabarczyk:

Nie widzimy problemu, żeby tę poprawkę również rozpatrzyć.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Czyli składam poprawkę nr 11 w tym cyklu poprawek. „W art. 1 w pkt 13 w art. 49e w ust. 17 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu: Jeżeli co najmniej jeden z podmiotów, o których mowa w ust. 5 pkt 1 lit. a) lub lit. b), złożył pisemne oświadczenie o wyrażeniu sprzeciwu w związku z zamiarem utworzenia miejsca prowadzenia uprawy GMO".

Uzasadnienie. Projekt ustawy przewiduje obecnie trzy możliwości wydania decyzji odmownej odnośnie do dokonania wpisu uprawy GMO do Rejestru Upraw GMO. Odmowa następuje w przypadku, gdy minister właściwy do spraw rolnictwa odmówił akceptacji zaproponowanych warunków i sposobu prowadzenia uprawy GMO, rada gminy odmówiła akceptacji dokonania wpisu uprawy GMO do Rejestru Upraw GMO oraz gdy informacje zawarte w dokumentacji przedłożonej przez wnioskodawcę nie dają gwarancji, że uprawa GMO, która ma być prowadzona, nie będzie mieć negatywnego wpływu na bezpieczeństwo środowiska lub zdrowie ludzi. Ze względu na fakt, że prowadzenie uprawy GMO będzie miało bezpośredni wpływ na uprawy niebędące GMO, m. in. poprzez przypadkowe skażenie, to właściciele, posiadacze lub użytkownicy wieczyści nieruchomości położonych w określonej odległości również powinni mieć możliwość wyrażenia sprzeciwu co do uprawy GMO, który będzie skutkował odmową udzielenia zezwolenia.

Wiem, że jest to już potrójne zabezpieczenie, ale rozpoczynamy dyskusję. Widzę, że pan minister chce zabrać głos. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

To, co teraz przeczytał pan przewodniczący, zawiera się w Kodeksie postępowania administracyjnego w art. 64 ust. 2 – wniosek, jeżeli nie spełnia ustawowych wymagań, pozostawia się bez rozpatrzenia. Cała poprawka naprawdę nie ma najmniejszego sensu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie widzę. Są dwie osoby chętne. Bardzo proszę.

Prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja Tomasz Chodnikiewicz:

Propozycja poprawki dla Komisji, dla koleżanek i kolegów posłów. „Wprowadza się całkowity zakaz używania i upraw wszelkich odmian GMO w Polsce". Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pana sąsiad.

Członek stowarzyszenia „Polska Ekologia" Roman Bartkowiak:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, już padło słowo, że może nie wszyscy rozumieją czasami, nad czym głosują, ja też coraz mniej zaczynam rozumieć. Jeżeli mamy się zabezpieczyć przed produkcją GMO, to przecież głównym zabezpieczeniem jest zakaz. Jeżeli zakazu nie będzie, to my, rolnicy, będziemy musieli bez przerwy udowadniać, że nie jesteśmy wielbłądami. Czy my wygramy jakąkolwiek batalię z koncernami, z korporacjami? Przecież my jesteśmy pyłkiem na pustyni…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Członek stowarzyszenia „Polska Ekologia" Roman Bartkowiak:

… w stosunku do takiej lawiny. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie wiem, czy pan nie rozumie, co teraz robimy… Proszę zobaczyć, co powiedział pan minister: zakaz do zakazu. Bardzo proszę, jeszcze jeden głos.

Przedstawiciel Stowarzyszenia „Wspólne Dobro" Grzegorz Kuśmierz:

Mam pytanie: Kto będzie weryfikował dokumentację, która mówi, że GMO jest bezpieczne dla ludzi? Za czyje pieniądze będą sporządzane dokumenty? Jeżeli okaże się, że inwestor będzie nam dostarczał swoje dokumenty przez lobbystów, którzy będą je wykonywali za jego pieniądze, to na pewno każde opracowanie będzie dobre i będzie mówiło, że uprawy GMO są bezpieczne. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Pan minister chce od razu odpowiedzieć.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Tak. Panie przewodniczący, szanowni państwo, przede wszystkim minister ma ciało doradcze. Jest to komisja do spraw GMO, która weryfikuje cały wniosek. Wszystko jest weryfikowane przez tego, kto ma wpisać do rejestru, kto ma prowadzić rejestr, czyli przez Ministerstwo Środowiska. Oczywiście dokumenty w tym celu dostarcza ten, kto będzie chciał uprawiać GMO, bo innej możliwości nie ma. Tylko, tak jak mówię, będzie to weryfikowane przez potężne grono naukowców, przyrodników, genetyków itd. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, kończmy pomału.

Rolnik Dariusz Budziszewski:

Proszę państwa, art. 59a: „Kto wbrew obowiązkowi określonemu w art. 49e" itd. Pkt 3 mówi o tym, że jeżeli następstwem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega grzywnie – nie określono, jakiej grzywnie, przez kogo nałożonej i w jakiej wysokości – a także karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12. Przepraszam. Uszkodzenie wielu osób jest określane od 2 lat do 12 lat? Dla jakiejś korporacji – typu Monsanto, Bayer itd. – ktoś to określa od 2 lat do 12 lat? Kto to określił? Dlatego nie ma wysokości grzywny?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję, ale sprawa nie odnosi się do tego punktu. Jesteśmy w ust. 17. Szanowni państwo, bardzo proszę o wypowiedzi tylko odnośnie do ust. 17. Bardzo proszę.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Bardzo prosiłabym, żeby państwo, którzy napisali ustawę, tudzież w tej chwili pan minister, wyrażali się bardzo precyzyjnie. Mówienie o tym, że „potężne grono naukowców będzie weryfikowało", to jest po prostu śmieszne określenie. Przecież można w ustawie zapisać: powołuje się – tada, tada, tada. Nie bawmy się w kotka i myszkę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Pan minister od razu, szybciutko odpowie.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Pani profesor, to jest zapisane już w ustawie, tylko tego nie zmieniamy. Tu mamy tylko artykuły, które ulegają zmianie. Grono naukowców, które działa przy ministrze, działa od 10 czy nawet 15 lat. Zaraz… Od 2001 r. w ustawie jest to usankcjonowane, więc nie ma konieczności… Nie zna pani też dobrze ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Proszę po kolei. Pan Rolnik, jak pamiętam.

Członek stowarzyszenia Eko-Bieszczady Tadeusz Rolnik:

Tak. Widać gołym okiem, że punkty strategiczne są ustanowione przez korporacje i przez lobbystów. A to jest takie typowe bicie piany.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Pani góralka.

Członek zarządu stowarzyszenia BEST PROEKO Anna Bednarek:

Anna Bednarek. Pan minister mówi o prawie. Jestem jak najbardziej za tym, żebyśmy przestrzegali prawa. W konstytucji jest art. 5, który mówi o zrównoważonym rozwoju, czyli mówi o relacjach między kapitałem, między nami, społeczeństwem, naszą gospodarką i ochroną środowiska. W ogóle genetycznie modyfikowane organizmy, inżynieria genetyczna jest sprzeczna właśnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a więc z naszą konstytucją.

Prawo unijne zezwala nam, jako członkowi Unii Europejskiej, wprowadzić zakaz. My już w ustawie o nasiennictwie wprowadziliśmy zakaz upraw GMO, tylko zgodziliśmy się na obrót. Wiadomo, jakie niesamowite… Nie wprowadziliśmy, tak? Teraz chodzi o to, żeby ograniczyć, żeby ustawa była transparentna, spójna z prawem i rzeczywiście zabezpieczała nasz kapitał, jakim jest nasze rolnictwo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, odbiegliśmy już całkowicie od zgłoszonej przeze mnie poprawki.

Głosujemy zgłoszoną przeze mnie poprawkę. Uprzejmie proszę o podniesienie ręki przez osoby, które popierają poprawkę nr 11, którą zgłosiłem. Dziękuję bardzo. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

2 posłów za, 11 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka została odrzucona.

Poprawka została odrzucona, teraz ust. 18. Dziękuję bardzo. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

Członek Stowarzyszenia Rolników i Konsumentów Kukiz15 Teresa Pokorska:

Dziękuję. Mam tylko pytanie do pana ministra odnośnie do zapisu, dotyczącego wszystkich podmiotów, które są zobowiązane zgłosić sprzeciw. Mam pytanie do pana ministra: Kto będzie tego pilnował? Czy to zwyczajowo będzie ogłoszone np. na terenie gminy, że ktoś ubiega się o taką uprawę? Czy każdy właściciel działki otrzyma jakieś pisemne zawiadomienie? Jak to będzie? Jak to wnioskodawcy przewidują? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Czy od razu pan minister odpowie? Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, szanowna pani, wnioskodawca musi dostarczyć wszystkie dokumenty i to leży po stronie wnioskodawcy. Wnioskodawca musi dotrzeć do wszystkich ludzi i od wszystkich mieszkańców w promieniu 30 km uzyskać stosowne zgody. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Wypowiem się jeszcze w odniesieniu do słów pana ministra na temat komisji do spraw GMO. Chciałabym po prostu państwu przypomnieć, bo może nie wszyscy wiedzą, że w komisji, która liczy 21 członków, są tylko dwaj przedstawiciele pozarządowych organizacji ekologicznych. Jest tylko dwóch przedstawicieli na 21 członków. Dodatkowo jest np. 7 przedstawicieli nauki o uznanym autorytecie i kompetencjach w dziedzinach ochrony środowiska, którzy – uwaga – są powoływani przez ministra właściwego do spraw nauki, ministra właściwego do spraw zdrowia i ministra właściwego do spraw rolnictwa. Nie są wybierani przez społeczeństwo, tylko powoływani. A więc nie spodziewam się, że taka komisja będzie w sposób obiektywny wydawała jakiekolwiek opinie w sprawie bezpieczeństwa, w jakikolwiek obiektywny sposób. Dodatkowo w komisji jest przedstawiciel przedsiębiorców związanych z biotechnologią. Pytam się: Po co?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Pan minister chciał zabrać głos.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Dlatego jest przedstawiciel związany z biotechnologią, ponieważ ustawa normuje także zamknięte użycie GMO, czyli doświadczenia, doświadczenia w laboratoriach. Dlatego musi być przedstawiciel biotechnologii.

Nie wiem, jeżeli rzeczywiście stronie społecznej taki wybór komisji się nie podoba, panie przewodniczący, to jeżeli będzie jakiś projekt poselski, to można wprowadzić zmiany w powoływaniu. Możemy zrobić referendum, wybory składu komisji.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Oczywiście.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Do pana dyspozycji pozostawiam te pomysły.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Zostajemy przy ustawie.

Mamy ust. 18. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 18?

Pani chciała jeszcze zabrać głos? Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Jeśli chodzi o ust. 18, to pozwolę sobie przeczytać. „Przy wydawaniu odmowy na podstawie przesłanki" – a przesłanka mówi o tym, że uprawa GMO, która ma być prowadzona, nie będzie mieć negatywnego wpływu na bezpieczeństwo środowiska lub na zdrowie ludzi – „minister właściwy do spraw środowiska bierze pod uwagę aktualną wiedzę naukową, lokalizację uprawy GMO, która ma być prowadzona, względem form ochronny przyrody (…), a także proporcjonalność oraz niedyskryminujący charakter przyjętych rozstrzygnięć".

Moje pytanie dotyczy tego, o czyją wiedzę chodzi. Sformułowanie brzmi: „wiedza aktualna". Czyli o czyją wiedzę chodzi? Jak definiuje się pojęcie „aktualna wiedza"? Skąd organy opiniotwórcze będą czerpać informacje? Jaka to jest wiedza? A dodatkowo chciałabym wnioskować o to, aby również była brana pod uwagę ocena zagrożenia danej uprawy; ocena, która będzie sporządzana przez niezależne środowiska naukowe, a nie przez osobę, która ubiega się o zezwolenie na prowadzenie uprawy. Dlaczego? Wiadomo, że osoba, która ubiega się o zezwolenie na uprawę GMO, będzie miała ocenę zagrożenia sporządzoną w taki sposób, że określone GMO w ogóle nie będzie miało żadnego negatywnego wpływu na bioróżnorodność, na ochronę środowiska i na zdrowie ludzi. A więc domagam się tego…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

…żeby ocena zagrożenia była sporządzana przez niezależne środowiska naukowe, a nie przez ubiegającego się o zezwolenie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Pan po lewej stronie, bardzo proszę.

Przedstawiciel Stowarzyszenia „Wspólne Dobro" Grzegorz Kuśmierz:

Mam pytanie. Jeżeli inwestor dostarczy dokumentację, która mówi, że akurat GMO jest bezpieczne, a strona rządowa otrzyma opinię od swojego zespołu, że jednak jest to oszukana dokumentacja, to jakie konsekwencje poniesie wytwórca dokumentacji? Miałem do czynienia z elektrowniami wiatrowymi, gdzie była masa publikacji, przedstawianych raportów, opisano opinie biegłych, którzy źle się o nich wypowiadali, natomiast oni nie ponoszą żadnych konsekwencji tego, że wprowadzają w błąd. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę.

Założyciel inicjatywy Przeserca Artur Piotr Gerula:

Jesteśmy pełni obaw, zwłaszcza po takich sytuacjach. Tutaj odnoszę się do słów pana ministra dotyczących ekspertów, a także do słów koleżanki, która pytała, jaka jest to wiedza, do której będziemy się odwoływać. Byłem parę lat temu na spotkaniu z europosłanką Łukacijewską, na którym byli lobbyści, lobbujący za GMO. Był jeden hodowca, który uprawiał GMO. Później podszedł do mnie i rozmawialiśmy po całym spotkaniu. Mówi: wie pan, ja hoduję GMO, ale dla swojej rodziny mam normalne poletko. To jest podsumowanie, jak to jest z ekspertami.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy… Nie, dwa razy nie zabieramy głosu.

Przystępujemy do głosowania nad ust. 18. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 18? Nie widzę. Ust. 18 został przyjęty.

Głosujemy nad całym art. 49e z zaproponowanymi zmianami. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu art. 49e z zaproponowanymi zmianami? Nie widzę. Art. 49e został przyjęty.

Przechodzimy do art. 49f. Rozpoczynamy dyskusję. Bardzo proszę. Widzę, że pani się zgłasza. Bardzo proszę, tak, tak.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Panie przewodniczący, bardzo przepraszam, ale do ust. 18 miałam konkretny wniosek o ocenę zagrożenia, a także o aktualną wiedzę. Nie dostałam żadnej odpowiedzi. Bardzo proszę o odpowiedź. To nie może odbywać się tak, że my się tutaj produkujemy, a później raz, raz, raz i następny punkt. Poproszę o jakiś dialog.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Ale czy pan minister będzie się chciał odnieść do tematu, bo dialog nie może być wymuszony.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

No tak, do tematu się odniosę, ale to są po prostu oczywiste pytania. Pani pytania wynikają chyba z tego, że nie zna pani do końca treści ustawy. Żeby w ogóle wniosek mógł być rozpatrzony pozytywnie, co jest zapisane na początku ustawy, muszą być przedstawione wieloletnie badania, wykazujące bezpieczeństwo środowiska. Na początku zmiany ustawy bezpieczeństwo środowiska jest zdefiniowane. To znaczy, że ten, kto chciałby w ogóle uruchomić taką uprawę w Polsce, musi złożyć wniosek. Przypomnę, że na dzień dzisiejszy jest to niemożliwe, bo mamy już wprowadzone zakazy i ustawa też normuje istniejące zakazy, które wynikają z prawa unijnego. Jeżeli ktoś chciałby złożyć wniosek, to musiałby wykazać, że GMO, które chciałby wysiać, nie wpływa negatywnie na setki gatunków roślin i zwierząt. To jest pierwsza sprawa. To jest pierwsza sprawa i to jest definicja bezpieczeństwa środowiska. Takich badań nie prowadzi się przez jeden sezon.

Mało tego. W ustępie, o którym pani mówi, mówi się też o literaturze, o dostępnych źródłach wiedzy naukowej. Ale dlaczego? Dlatego, że już są obecnie badania, np. prowadzili je Węgrzy, które wykazują negatywny wpływ wysiewu kukurydzy genetycznie zmodyfikowanej np. MON810 np. na nicienie glebowe. Badania już są. Inwestor nie będzie

musiał wykonywać przez 4 lata badań, bo od razu będzie wiedział, że nie ma po co ich wykonywać, ponieważ wpływ negatywny jest wcześniej określony w literaturze. Z tego to wynika. Naprawdę nie widzę tu żadnego problemu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę.

Przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Studiów Strategicznych Wojciech Dobrzyński:

Wojciech Dobrzyński, Narodowy Instytut Studiów Strategicznych.

Panie ministrze, chciałbym zwrócić panu uwagę na art. 23 dyrektywy unijnej, w którym jest wyraźnie napisane, że to nowe badania i badania będą miały wpływ na czasowe zatrzymanie uprawy lub całkowitą likwidację. Dlatego pani Teresa ma rację, odnosząc się do zapisów i do tego, że to musi być jasno sformułowane, gdyż wtedy będzie można zastosować art. 23 dyrektywy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Pan minister.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Nie ma pan racji. Proszę panią dyrektor Dalbiak, aby wyjaśniła sprawę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję.

Zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Przyrody MŚ Agnieszka Dalbiak:

Szanowny panie, to, o czym pan mówi, to jest klauzula bezpieczeństwa…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo prosiłbym panią dyrektor, żeby pani mówiła troszeczkę bliżej mikrofonu.

Zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Przyrody MŚ Agnieszka Dalbiak:

To, o czym pan mówi, to jest ogólna klauzula bezpieczeństwa, dotycząca wprowadzenia do obrotu produktu GMO. Na tę okoliczność jest inny artykuł w ustawie o GMO, który mówi, że w przypadku, kiedy istnieją nowe, naukowe przesłanki mówiące o tym, że dane GMO może stanowić zagrożenie, to minister wydaje decyzję zakazującą obrotu takim produktem. To akurat nie odnosi się do kwestii upraw.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Przypominam, że jesteśmy w art. 49f.

Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu art. 49f? Nie widzę. Art. 49f został przyjęty.

Mamy art. 49g. Bardzo proszę.

Członek stowarzyszenia EKOLAND Małgorzata Tarnoruda:

Przepraszam. Małgorzata Tarnoruda. Chciałam tylko prosić o to, żeby nie rozpraszać się na dokumenty, że to tu, to tu, to tu, tylko ujednolicić w jednym dokumencie, żeby to nie było rozproszone. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w sprawie art. 49g? Nie widzę. Bardzo proszę.

Członek NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność" Aleksander Zaręba:

Aleksander Zaręba, rolnik. Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowna Komisjo, przysłuchując się dyskusji widzimy, że do każdego z punktów są zastrzeżenia i wszystkie one są dla większości z nas nie do końca zrozumiałe. Śmiem twierdzić, że stworzą ustawę, która będzie jak dziurawe sito. Ustawę, którą będzie można interpretować tak, jak kto woli, żeby kiedyś GMO mogło zaistnieć. A ono już praktycznie istnieje, bo firma Monsanto czy firma Bayer już sobie z tym poradziły.

Zapytałbym państwa, jaki jest cel ustawy. Przecież dla rządu jest to kłopot, dla ministerstwa będzie to kłopot i to duży, a dla rolników będzie to kłopot największy. Jeśli jest

przywilej unijny, żeby nam po prostu podsyłać taki bubel, to rozumiem. Ale przecież mamy tutaj rozmawiać o rzeczach, które mają być albo złe, albo dobre dla Polski, dla polskich konsumentów, dla polskich rolników. Po prostu uważam, że ustawa powinna być napisana bardzo krótko, na jednej stronie, że Polska nie chce żadnego GMO.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Członek NSZZ RI „Solidarność" Aleksander Zaręba:

I temat jest zakończony.

Głos z sali:

Brawo! Brawo!

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, państwo klaszczą. O tym rozmawialiśmy w sprawach ogólnych.

Mamy art. 49g. Czy ktoś chciałby zabrać głos odnośnie do art. 49g?

Bardzo proszę, pan Rolnik.

Członek stowarzyszenia Eko-Bieszczady Tadeusz Rolnik:

Ja jeszcze w poprzedniej kwestii. Chciałem…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie wiem, jaka to jest „poprzednia kwestia". Szanowni państwo, dyskusja ogólna była na początku procedowania. Teraz jesteśmy przy poszczególnych artykułach. Prosiłbym, żebyśmy się trzymali artykułów.

Członek stowarzyszenia Eko-Bieszczady Tadeusz Rolnik:

Ale WHO podaje, że w co drugiej rodzinie będzie rak. A co się tyczy…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowny panie, jeszcze raz mówię: ogólna dyskusja już była. Bardzo prosiłbym o trzymanie się artykułów. Bardzo proszę.

Przewodnicząca Zachodniopomorskiego Oddziału Stowarzyszenia EKOLAND Edyta Jaroszewska-Nowak:

Do art. 49g mamy uwagę, że proponowany termin 14 dni na zgłoszenie przez podmiot prowadzący uprawę jakichkolwiek zmian danych, które podał we wniosku, jest zbyt długi. Przez 14 dni może wydarzyć się wiele rzeczy i całkiem możliwe, że zmiana danych, które poda się we wniosku, może skutkować całkowitym zabronieniem, cofnięciem zgody na wpis do rejestru. Wnioskujemy o skrócenie terminu do 3 dni.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Strona rządowa.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Terminy wynikają z Kodeksu postępowania administracyjnego. Jeżeli taka jest wola społeczna, to proszę zgłosić poprawkę, że 2 dni, 10 dni. Naprawdę to nie ma żadnego znaczenia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Poprawka wydaje się słuszna. Myślę, że można skrócić ten okres. Czy w tej chwili są posłowie, którzy przejmą poprawkę? Potrzeba trzech posłów. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Dopowiem jeszcze, że chodzi tylko o zgłoszenie zmiany adresu zamieszkania.

Głosy z sali:

Nic o tym nie wiemy. Tu nie ma nic o adresie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Rzeczywiście. Tak. Dobrze.

Czy w takim razie jeszcze ktoś ma uwagi do art. 49g? Nie widzę. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu art. 49g? Nie widzę. Art. 49g został przyjęty. Bardzo dziękuję.

Art. 49h. Czy chciałby ktoś zabrać głos? Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu art. 49h? Nie widzę. Art. 49h został przyjęty.

Art. 49i. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu art. 49i? Nie widzę. Art. 49i został przyjęty.

Art. 49j. Z uwagi na sugestię Biura Legislacyjnego, aby procedować artykuł ustępami, bo to jest bardzo długi, długi artykuł, będziemy go procedować ustępami.

Art. 49j ust. 1. Czy są do niego uwagi? Bardzo proszę.

Prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja Tomasz Chodnikiewicz:

Ponieważ my nie możemy wnosić wniosków, jak rozumiem z procedowania ustawy czy też z naszych wniosków, mogą to robić tylko posłowie w naszym imieniu, więc gorąca prośba do posłów siedzących na sali. Odwołujemy się do waszych sumień, do waszej wiary, do tego, że macie rodziny, dzieci, że jesteście naszymi przedstawicielami. Odnosimy się do waszych sumień, dlatego że będziecie niedługo szli, na Wielkanoc, do spowiedzi, do komunii. Odnosimy się do wiary chrześcijańskiej, katolickiej. Jeżeli jesteście chrześcijanami, jeżeli wierzycie w Boga, to prosimy, abyście wnieśli w tej chwili, przy nas, wniosek w naszym imieniu o całkowite odrzucenie i zakaz stosowania GMO w Polsce. To jest nasza prośba. Miejcie świadomość tego, że jeżeli jesteście ludźmi wiary, jeżeli wierzycie w Boga, to jest to wasza powinność wobec nas wszystkich, bo przeżyliśmy…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. O tym już było…

Prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja Tomasz Chodnikiewicz:

Przeżyliśmy gestapowców, przeżyliśmy powstanie warszawskie, powstanie styczniowe i listopadowe, przeżyliśmy III RP, przeżyliśmy sowietów, zabory, a teraz nas chcecie skazać na powolną śmierć przez degenerację naszej duszy i naszego…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Prosiłbym, żeby… Szanowni państwo, ale była o tym mowa. Prosiłem o powagę.

Trzeba byłoby od początku przeczytać ustawę. Mamy artykuł, który o tym mówi. Teraz tylko uszczegóławiamy cały proces ubiegania się o ewentualną zgodę. Mówimy, za chwileczkę będziemy mówili o tym, co będzie się działo, jeżeli ktoś złamałby tę zasadę, którą chcemy w ustawie bardzo szczegółowo opisać.

Mamy art. 49j ust. 1. Czy jest ktoś, kto chciałby wypowiedzieć się do ust. 1? Nie widzę. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 1? Nie widzę.

Przechodzimy do ust. 2. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie widzę. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 2? Nie widzę. Ust. 2 jest przyjęty.

Ust. 3. Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

A więc w ust. 3 ustawodawca wymienił tylko dwie przesłanki, umożliwiające wszczęcie kontroli na wniosek osoby fizycznej. Pierwsza przesłanka jest wówczas, gdy mamy do czynienia z prowadzeniem uprawy bez wpisu, a druga – jeżeli uprawa jest prowadzona niezgodnie z warunkami określonymi w rejestrze. Natomiast naszym zdaniem brakuje możliwości wszczęcia kontroli na wniosek osoby fizycznej przy uzasadnionym podejrzeniu, że uprawa wpływa negatywnie na środowisko bądź zdrowie ludzkie. Chodzi o to, aby osoba fizyczna mogła również złożyć wniosek.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Wydaje mi się, że nie jest pani jeszcze w tym miejscu. Ust. 3 zaczyna się od…

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Ale ustęp właśnie o tym mówi.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

„Wniosek, o którym mowa w ust. 2, można…

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Czyli przez osobę fizyczną, bo w ust. 2 mówi się o kontroli zgodności i że na wniosek osoby fizycznej kontrola może być wykonana. A w ust. 3 mówi się o tym, że wniosek, o którym mowa w ust. 2, można złożyć w przypadkach – i są wymienione przypadki.

A więc chciałabym dodać, że w ust. 3 również należy dodać jeszcze taki przypadek, że osoba fizyczna może zgłosić wniosek o przeprowadzenie kontroli, jeśli dana uprawa negatywnie wpływa na środowisko bądź zdrowie ludzkie, jeżeli jest takie podejrzenie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Pan minister.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Jeżeli uprawa wpływa negatywnie na środowisko, proszę pani, to wcześniejsze artykuły mówią o tym, że w ogóle nie może się dokonać wpis do rejestru. A więc nie mówmy…

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Panie ministrze, ale…

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

…nie mówmy o takiej sytuacji. Uprawa, która ewentualnie będzie dopuszczona… Wniosek o wpisanie do rejestru uprawy, która ma być dopuszczona do wysiewu, musi ewidentnie wskazywać, że negatywnego wpływu nie ma.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Dobrze, panie ministrze. To jest jasne. Natomiast…

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Chwileczkę, chwileczkę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Proszę panią, żeby nie przerywać.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Idąc dalej tropem pani rozumowania, to jeżeli ktoś widzi, że jakaś uprawa GMO ewentualnie ma negatywny wpływ, to już ma uzasadnione podejrzenie, prawda? Nie ma tutaj problemu. To jest powód do tego, żeby wystąpić do Ministra Środowiska. Naprawdę, jeszcze raz proszę, nie dzielmy włosa na czworo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę.

Założyciel inicjatywy Przeserca Artur Piotr Gerula:

Artur Gerula…

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Panie ministrze…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Prosiłbym jeszcze o chwilę, nie o polemikę. Tam zgłaszał się pan i zaraz pani będzie mówić. Po kolei.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Rozmawiajmy. Chciałam się bezpośrednio odnieść do słów pana ministra. Nie przeskakujmy…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie, nie przeskakujemy. Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Chciałam się odnieść do tego, co pan minister mi odpowiedział.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Oczywiście, ma pani rację.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Panie ministrze, bardzo dobrze, że mówi pan o tym, że jeżeli uprawa GMO będzie miała negatywny wpływ, to w ogóle nie dostanie zezwolenia. Natomiast mówimy o przypadku, kiedy uprawa już jest i np. jakiś rolnik zauważy, że zaczęła ona negatywnie wpływać na jego uprawę bądź na zdrowie jego bliskich. W tym przypadku nie widzę w ogóle żadnej podstawy, żeby nie dać osobie fizycznej możliwości złożenia wniosku o przeprowadzenie kontroli. To właśnie o to chodzi, żebyśmy mogli zgłaszać wniosek o przeprowadzenie kontroli, nie tylko na podstawie przesłanek, które zostały wymienione, że mamy do czynienia z prowadzeniem uprawy bez wpisu albo niezgodnie z warunkami określonymi w rejestrze.

My chcemy mieć możliwość, aby osoba fizyczna mogła złożyć wniosek o przeprowadzenie kontroli, jeżeli np. widzę, że dana uprawa zaczęła negatywnie wpływać na zdrowie moich bliskich, bo mieszkam koło takiej uprawy. Jest to moje podstawowe prawo, które jest zawarte również w konstytucji. A więc bardzo proszę zebranych na posiedzeniu posłów, żeby w trójkę się zebrali i wnieśli poprawkę, aby dodać wskazaną przesłankę. To jest konieczne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, po kolei.

Założyciel inicjatywy Przeserca Artur Piotr Gerula:

Proszę państwa, my także mówimy o tym, że to jest jakieś nie do końca pewne, czy to działa źle, czy nie. Ale ja jestem najlepszym przykładem na to, że to źle działa, bo kiedyś się znalazłem w miejscu, w którym został użyty środek chwastobójczy, taki, którego używa się przy uprawach. Przebywałem w tym miejscu, nie wiedząc o użyciu środka, ok. 2–3 godzin. Później okazało się, że efekt był fatalny. Miałem bardzo złe samopoczucie. Były reakcje ze strony przewodu pokarmowego. Ciało pokryło się różnymi grudami, bąblami. Trwało to przez kilka tygodni. Tak to, proszę państwa, działa.

A nasze jedzenie było kiedyś hodowane na gnojówce. Nie wiem, przez ile czasu byśmy koło gnojówki nie chodzili, to takich efektów nie wywoływała. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Z przodu mieliśmy osobę chętną do zabrania głos. Bardzo proszę.

Kierownik katedry Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej prof. dr hab. Leszek Woźniak:

Jeszcze tylko dodam, że rozmawiamy o czymś, co naukowo jest uzasadnione i to setkami publikacji. A jeżeli popatrzymy na rzeczywistość tego typu plantacji, tego typu upraw w Indiach, w Argentynie, w Brazylii, to można tylko powiedzieć jedno, że jest to potworne przerażenie i nic więcej.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Idziemy dalej. Na końcu widzę osobę chętną do zabrania głosu.

Prezes Zarządu Fundacji Strefa Zieleni Ewa Sufin-Jacquemart:

Chciałam odnieść się do art. 49j. Chciałam bardzo serdecznie poprzeć głos mojej poprzedniczki. Proszę państwa, w tej chwili jako obywatele mamy tak niewielki wpływ na wszystko. Nie upilnujecie państwo. Mamy 320 tys. km^2 powierzchni. Jeżeli wyrwy w ustawie okażą się rzeczywiste i zaczną powstawać strefy upraw GMO, to obywatel, sąsiad powinien mieć prawo jako jednostka do zgłoszenia zastrzeżeń, spowodować przeprowadzenie kontroli pola, jeżeli są jakiekolwiek podejrzenia dotyczące szkodliwości, złego prowadzenia uprawy, nieprzestrzegania tego, co było przewidziane itd. Naprawdę jest to niewielka rzecz, niewielka zmiana w całej ustawie, ale niezwykle istotna. Chodzi o to, aby dać jakąkolwiek moc sprawczą obywatelom.

A więc bardzo popieram głos poprzedniczki i bardzo apeluję do posłów, żeby trzech posłów zgodziło się na zaproponowanie poprawki.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Uważam również, że ma pani rację, ale jeszcze wysłuchajmy pozostałych posłów. Bardzo proszę. Widziałem, że zgłasza się pani poseł, siedząca na samym końcu sali.

Poseł Małgorzata Golińska (PiS):

W nawiązaniu do ostatniej wypowiedzi pani, która jakby z troską i obawą wypowiada się odnośnie do tego, co może być, to bardzo proszę o wskazanie miejsca w ustawie i przepisu, który spowoduje, że w Polsce będzie w ogóle możliwe prowadzenie uprawy GMO.

Wszystkie zapisy, które wprowadziliśmy, są właśnie po to, żeby takiego miejsca w Polsce w ogóle nie było. A więc mówimy o rejestrze, który będzie pustym rejestrem. Mówimy o uprawach GMO, których w Polsce nie ma prawa być, jeśli mówimy o legalnych uprawach, bo uprawy bez wpisu to jest zupełnie inny temat i ustawa też go reguluje. A więc bardzo proszę o wskazanie miejsca, gdzie jest luka, którą powinniśmy uzupełnić. Luka, na podstawie której państwo uważacie, że legalna uprawa GMO w Polsce w ogóle zafunkcjonuje.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Po kolei. Bardzo proszę, teraz pan.

Rolnik Dariusz Budziszewski:

Postaram się pani wskazać. To jest cała ustawa, którą procedujemy. Bo jeżeli art. 49 mówi o tym, że Rzeczypospolita Polska jest wolna od upraw GMO, to o jakich w ogóle uprawach dyskutujemy? Wolna to wolna. Bez dyskusji. Koniec.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Jeszcze chwilę i oddam głos pani posłance. Pani poseł Golińska.

Poseł Małgorzata Golińska (PiS):

Panie przewodniczący, chętnie wysłucham więcej wypowiedzi i wtedy się do nich odniosę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę, po kolei.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Do pani poseł, w odpowiedzi na pani pytanie. Przede wszystkim np. zmiana pierwsza tego projektu nr 1424 dodaje pkt 5, w którym określa zasady i mówi o prowadzeniu upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych. Teraz pytam: Jeżeli nasza ustawa określa zasady i nie dopuszcza upraw, więc dlaczego artykuł brzmi „prowadzenie upraw roślin genetycznie modyfikowanych", a nie „prowadzenie rejestru upraw genetycznie modyfikowanych"? To jest jeden z przykładów. Poza tym cała ustawa jest naszpikowana punktami, w których mówimy o wpisie do rejestru GMO, o uprawie, o tym, że musimy zdobyć zgodę na daną uprawę. Cały czas rozmawiamy o uprawach. Chciałam zauważyć, że dyrektywa unijna wyraźnie wskazuje, że musimy prowadzić rejestr, a nie uprawy. A więc tak naprawdę tym pytaniem strzela sobie pani sama w kolano, dlatego że przy ustawie musimy rozmawiać wyłącznie o rejestrze, a nie o uprawach. A przy tym…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam bardzo. Dobrze. Mam nadzieję, że pan minister pomoże. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Proszę państwa, już mówiłem na posiedzeniu Komisji, na poprzednich posiedzeniach Komisji o tym, dlaczego ustawa musi być zmodyfikowana i co wprowadzamy w ustawie. Wprowadzamy zasady, aby zabezpieczyć Polskę zgodnie z prawem unijnym – i jeszcze raz to powiem – aby zgodnie z prawem unijnym zabezpieczyć Polskę przed uprawami GMO.

Dyrektywa unijna niestety nie daje pewnych możliwości, bo tak byłoby najprościej, jak wskazywały głosy ze strony społecznej. Najprościej byłoby wpisać, że w Polsce jest zakaz uprawy GMO. Niestety dyrektywa unijna nie dopuszcza, nie dopuszcza *a priori*, z góry, wprowadzenia obligatoryjnego zakazu upraw GMO. W żadnym państwie unijnym takiego zakazu nie ma. Zmiana dyrektywy w 2015 r. spowodowała, że państwo członkowskie w momencie rejestracji danej uprawy GMO w Unii, w Komisji Europejskiej

bądź w innym państwie członkowskim może wystąpić do tego państwa bądź do Komisji z wnioskiem o to, aby we wniosku rejestracyjnym tej uprawy terytorium danego kraju było wyłączone z danej uprawy GMO. To dopuszcza dyrektywa.

Polska w 2015 r. wystąpiła do KE o wyłączenie naszego kraju z wszystkich upraw, które są obecnie w rejestracji bądź z upraw, które były w tamtym momencie zarejestrowane. Ten zakaz mamy. Tak też postąpiło 19 państw unijnych. Na podstawie żadnych innych przepisów, w tych 19 państwach i u nas, nie ma zakazu GMO, tylko na podstawie tego jednego przepisu dyrektywy.

Dalej. Nowelizacja dyrektywy w 2015 r. daje dwie możliwości. Jedna to jest wystąpienie przez ministra właściwego do spraw środowiska do Komisji. Ten zapis dyrektywowy jest literalnie przepisany do naszej ustawy. W drugim przypadku daje możliwość wydania rozporządzenia, które zakazuje wysiewu danej uprawy GMO. W naszej ustawie wydanie rozporządzenia jest scedowane na Radę Ministrów. Czyli są dwa bufory zabezpieczenia.

Jeszcze raz powtórzę. Wprowadzenie dwóch krajowych zakazów na podstawie dyrektywy jest tylko i wyłącznie możliwe dla upraw, które są w rejestracji. W rejestracji. Nie ma możliwości…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

…odgórnego zapisu stosowania GMO.

Pani mówi, że są luki w ustawie. Wysokie wspólnie obradujące Komisje, podkomisja, wprowadziła poprawkę, która mówi o tym, że uprawy GMO nie będzie można stosować w odległości 30 km od obszarów chronionych. Proszę sobie nałożyć bufor 30 km na obszary chronione. Jeżeli ten zapis…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Panie ministrze…

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Już kończę. Jeżeli ten zapis nie zabezpiecza w stu procentach polskiego terytorium przed uprawami GMO, to nie wiem, co jeszcze może zabezpieczyć. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Panie ministrze, nie wiem, czy nie próbuje pan rozpocząć dyskusji ogólnej o ustawie. Dyskusja już się odbyła.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Przepraszam, panie przewodniczący, ale tu są osoby, które nie były na poprzednich posiedzeniach Komisji, które może zapomniały, które nie znają treści dyrektywy i ustawy. Sprawę trzeba uporządkować. Myślę, że moja wypowiedź rozjaśniła sprawę niektórym osobom.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo, bardzo dziękuję. Oczywiście. Pani poseł chciała powiedzieć, że nie poszczególne artykuły, a zestaw całej ustawy zabezpiecza nas, łącznie z poprawkami, które przegłosowaliśmy, przegłosujemy lub złożymy w drugim czytaniu. Całość ma osiągnąć sukces.

Teraz wracamy do ust. 3 i o innych tematach nie rozmawiamy w tej chwili, szanowni państwo. Była sugestia ze strony społecznej, aby również osoba fizyczna mogła złożyć wniosek o przeprowadzenie kontroli. Tylko o tym rozmawiamy. Bardzo proszę.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Przykro mi bardzo, ale muszę jednak to powiedzieć. System odpowiedzialności we Francji. Jedno zdanie. Jak tam to jest skonstruowane? Kodeks wiejski przewiduje, że ten, co uprawia GMO, będzie automatycznie odpowiedzialny, gdy przypadkowe rozprzestrzenianie się jego GMO spowoduje szkodę ekonomiczną dla osoby, która nie chce prowadzić uprawy GMO. Odpowiedzialność powstaje nawet wtedy, jeśli przypadkowe rozprzestrzenianie się nastąpiło bez winy uprawiającego GMO. Widać, jak daleko Francja posunęła

swoje podwójne, potrójne zabezpieczenia. A więc nie wiem, dlaczego my tak się obawiamy tego, żeby wprowadzić podwójne, potrójne zabezpieczenia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Wprowadzamy nawet poczwórne, ale widzę, że pan minister chce coś powiedzieć.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Tylko problem polega na tym, pani profesor, że przepisy, które pani cytuje, powstały dużo, dużo wcześniej przed 2015 r. Przepisy te wynikają tylko z tego, że we Francji GMO było od lat dozwolone. To jest pierwsza rzecz.

Jeżeli pani przeczyta sobie przepisy koegzystencjalne, które mówią o koegzystencji upraw GMO i upraw ekologicznych we Francji, to wie pani, ile tam wynoszą strefy buforowe? Największa chyba 500 m. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Przepraszam…

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Ale we Francji mają ubezpieczenie bez problemów.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Właśnie, do tematu ubezpieczenia jeszcze wrócimy.

Zamykam ogólną dyskusję. Bardzo proszę pana ministra, żebyśmy już nie dyskutowali ogólnie. Ja wiem, ja wiem, że pan minister odpowiada.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, proszę też poprosić salę. Proszę stosować jednakowe standardy.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

To robimy, to robimy. Panie ministrze, to robimy. Idziemy do przodu.

Rolnik Dariusz Budziszewski:

Jeżeli wolno ministrowi, to jeszcze dorzucę dwa słowa.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie, nie. Jeszcze raz mówię, że nie będziemy uciekać na tematy poboczne.

Czy są posłowie, którzy w tej chwili chcieliby złożyć poprawkę rozszerzającą? Ja ją na pewno złożę w drugim czytaniu, więc idziemy dalej.

Ust. 3. Kto jest za takim brzmieniem ust. 3? Uprzejmie proszę o podniesienie ręki. Dziękuję bardzo.

Poseł Jan Duda (PiS):

Zmieniamy teraz zasady?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dlatego tylko zmieniłem formułę, bo chcę być przeciw takiemu brzmieniu.

Poseł Jan Duda (PiS):

Ale to tylko dlatego, że pan przewodniczący chce być przeciw, tak?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Możemy to zrobić w drugą stronę.

Kto jest przeciw? Ja jestem przeciw. Na to samo wychodzi. Dwoma. Dwoma, dwoma. Dziękuję bardzo. Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

10 posłów za, 1 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Ust. 4. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym punkcie? Kto jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 4? Nie widzę. Ust. 4 został przyjęty.

Ust. 5. Czy ktoś chciałby zabrać głos?

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Przepraszam, panie przewodniczący, tylko chciałam zabrać głos pod kątem formalnym. Nie znam przepisów. Czy jest kworum?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Słucham? W tej chwili trzeba byłoby, żeby któryś poseł złożył wniosek o przeliczenie kworum.

Jesteśmy w ust. 5. Czy są…

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Czy jest kworum?

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Proszę o złożenie takiego wniosku.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Jesteśmy przy ust. 5. Bardzo prosiłbym, żeby…

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Pytam o kworum. Chcemy sprawdzić kworum, bo po co procedować. Na razie poczekajmy na sprawdzenie, czy jest kworum, czy nie, żebyśmy wiedzieli, czy to zostało przyjęte.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

W porządku. Dobrze. Ogłośmy w takim razie rzeczywiście 5 minut przerwy i za chwileczkę wracamy do…

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Nie. Najpierw chciałabym stwierdzenia, czy jest kworum, a później możemy mieć przerwę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo prosiłbym… Ja będę chciał prowadzić dyskusję. Za 5 minut wracamy.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Ja jestem u siebie.

Głos z sali:

Czy pan jest lobbystą?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

O godz. 13:30 zaczynamy ponownie. Bardzo prosiłbym, żeby się jeszcze napić. Mamy jeszcze parę…

Głos z sali:

Panie lobbysto, rozumiem, że pan jest niezadowolony.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, bardzo proszę o zajmowanie miejsc. Bardzo dziękuję za ciszę.

Skończyliśmy na ust. 5. Czy są uwagi do ust. 5? Uwag nie słyszę. Ust. 5 został przyjęty.

Ust. 6. Czy są uwagi do ust. 6? Legislatorzy? Bardzo proszę.

Legislator Łukasz Grabarczyk:

Dziękuję, panie przewodniczący. Drobna uwaga redakcyjna. W ust. 6 w pkt 2 proponujemy skreślenie wyrazu „przeprowadzenia". Jest on zbędny. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Ministerstwo?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Tak. Oczywiście. Przychylamy się do tej uwagi.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 6 ze zmianą? Nie widzę. Ust. 6 został przyjęty.

Ust. 7. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 7? Nie widzę. Ust. 7 został przyjęty.

Ust. 8. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 8? Nie widzę. Ust. 8 został przyjęty.

Cały art. 49j. Czy ktoś jest przeciwko? Nie widzę. Art. 49j został przyjęty.

Art. 49k również ma dwa ustępy. Art. 49k ust. 1. Czy są uwagi? Nie widzę. Art. 49k ust. 1 został przyjęty. Ust. 2. Czy są uwagi do ust. 2? Nie widzę. Ust. 2 został przyjęty.

Cały art. 49k. Czy są uwagi? Art. 49k został przyjęty.

Art. 49l. Czy są uwagi? Dziękuję. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu art. 49l? Nie widzę. Art. 49l jest przyjęty.

Art. 49m. Bardzo proszę.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Art. 49m. Pkt 14. Dodaje się art. 50a w brzmieniu… W dobrym miejscu jestem?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

To jest następna zmiana. To już nie. To jest art. 49m. Później mamy zmianę nr 14.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Dobrze. Uwagi mam do zmiany nr 14.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dobrze. Czyli art. 49m ust. 1.

Ust. 2, czyli zmiana nr 14. OK. Przyjmujemy art. 49m i przechodzimy do zmiany nr 14. Bardzo proszę.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

„Art. 50a. 1. Rejestr Upraw GMO prowadzi minister właściwy do spraw środowiska w postaci elektronicznej". Proponujemy dodać do projektowanego artykułu zapis wskazujący, że rejestr ma być prowadzony w postaci elektronicznej i w wersji papierowej, aktualizowanej każdego dnia.

Uzasadnienie. W przypadku utraty danych w wersji elektronicznej pozostaje aktualna wersja papierowa.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Chciałem powiedzieć, że wersja elektroniczna wydaje mi się bezpieczną wersją. Powinna być przechowywana w trzech różnych siedzibach, oddalonych od siebie. Ale nie wiem, czy tak to w tej chwili jest…

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Ale nie ma tu zapisu o takich zabezpieczeniach.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Takie są standardy. Nie wiem, czy takie są w tej chwili w ministerstwie. To jest standard ogólnoświatowy i powinien być również u nas przestrzegany.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

To poprosimy o odpowiedź.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Ministerstwo.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Wszystkie rejestry GMO są prowadzone w postaci elektronicznej, dlatego jest tu tylko wersja elektroniczna. Ale proszę zwrócić uwagę, że de facto rejestr będzie prowadzony też w wersji papierowej, ponieważ dokumenty składane przez człowieka, który będzie chciał uprawiać GMO, są w wersji papierowej. A więc one w wersji papierowej też są. Poza tym z wersji elektronicznej, według innych przepisów innych ustaw, co tydzień są robione backupy, czyli jest to archiwizowane do takiej postaci, która nie może zginąć z elektroniki. A więc też nie widzę żadnego problemu i niebezpieczeństwa utraty danych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Czy mogę teraz zabrać głos w sprawie art. 50a ust. 3?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo proszę. Tak, oczywiście.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

A więc mam pytanie: Jeżeli chodzi o Rejestr Upraw GMO. Skoro rejestr jest jawny, to na jakiej podstawie wyłączeniu jawności podlegają dane podmiotu, który zamierza prowadzić uprawę GMO? Społeczeństwo musi wiedzieć i ma prawo wiedzieć, kto uzyskuje w Polsce zgodę na uprawę GMO pomimo tego, że Polska jest krajem wolnym od GMO.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo za zwrócenie na to uwagi. Pani mówi o tym: „z wyjątkiem danych, o których mowa w art. 49e ust. 4 pkt 1 i 8", tak?

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Tak. Zgadza się.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, dane, które są zapisane w ust. 4 pkt 1 i 8, nie mogą być w rejestrze. Wynika to z ustawy o ochronie danych osobowych. Dziękuję.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Ale one są w rejestrze, panie ministrze. O czym pan mówi? Tylko te dane są niejawne.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Nie mogą być jawne na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych. Dziękuję.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych nie możemy wiedzieć, jaka firma ma daną uprawę? Przy czym tu jest ochrona danych osobowych?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Imię i nazwisko, adres są to dane personalne.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Imię i nazwisko przedsiębiorcy, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą, nie są danymi wrażliwymi. Na jakiej podstawie twierdzi pan, że są to dane wrażliwe?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Proszę, żeby Biuro Legislacyjne wypowiedziało się w tej sprawie. Czy możemy udostępnić w otwartym rejestrze dane, które są zapisane w ust. 4 pkt 1 i 8?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Biuro Legislacyjne o odpowiedź.

Członek Zarządu Stowarzyszenia Rolników i Konsumentów Kukiz15 dr Jacek Nowak:

Chcę zwrócić uwagę, że jest przepis unijny, który właśnie przy uprawach GMO wyklucza niemożność podania danych, dotyczących miejsca upraw GMO i tego, kto uprawia. Wyklucza. Przepis mówi wręcz, że dane nie mogą być utajniane. W tej chwili nie pamiętam, który jest to przepis, ale za parę minut mogę go znaleźć.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Dajmy…

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Jest to miejsce, ale nie są to dane wrażliwe z ustawy o ochronie danych osobowych. Dziękuję.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Dobrze, natomiast ja mówię, że imię i nazwisko przedsiębiorcy bądź nazwa firmy nie są danymi wrażliwymi, więc nie ma po co zasłaniać się ustawą o ochronie danych osobowych, bo to nie są dane wrażliwe.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Rolnik nie jest przedsiębiorcą.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Dajmy szansę Biuru Legislacyjnemu. Czy Biuro Legislacyjne może się wypowiedzieć?

Legislator Sławomir Osuch:

Tak. Na pytanie pana ministra odpowiem pytaniem. Czy na etapie prac rządowych projekt ustawy był opiniowany? Bo powinien być opiniowany przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, gdyż jego opinia w tym zakresie jest najbardziej miarodajna.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Oczywiście, był. Tutaj nie było żadnych zastrzeżeń. Dziękuję.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

W takim razie chcemy zobaczyć opinię.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Nie dyskutujmy. Wystąpię, podobnie jak przy ubezpieczeniu, do Biura Analiz Sejmowych o wyjaśnienie również tego problemu. Zamykamy dyskusję nad tym punktem. Tak jak powiedziałem, wystąpię do Biura Analiz Sejmowych, żebyśmy wiedzieli, czy jest tak, czy tak. Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Ostatnia rzecz. Zwracam się do pana ministra. Pan minister powiedział, że rolnik nie jest przedsiębiorcą. Natomiast gdzie w ustawie, o której teraz rozmawiamy, jest gwarancja, że tylko rolnicy będą uprawiać GMO? Przecież mówimy o osobach, które będą zgłaszać uprawy, a będą to też firmy. A firmy, jak wiemy, nie mają zastrzeżonej nazwy. Nie są to dane osobowe, dane wrażliwe.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Wrócimy do tematu po analizie dokonanej przez Biuro Analiz Sejmowych.

Mamy zmianę nr 14. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu zmiany nr 14? Nie widzę. Zmiana nr 14 jest przyjęta.

Zmiana nr 15. Przy zmianie nr 15 jest poprawka. Ogólnie poprawka dotyczy kary. Jeżeli państwo spojrzą na zmianę nr 15, to: „(…) podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do lat 2". Widzimy? Po pierwszym akapicie, na samym końcu, przed literą b). Proponowałbym, aby skrócić zapis i zrobić go jednoznacznym: „podlega karze pozbawienia wolności do lat 3". Czyli chodzi o to, żeby usunąć możliwość orzeczenia kary grzywny. Dobrze. Bardzo proszę.

Członek Zarządu Stowarzyszenia Rolników i Konsumentów Kukiz15 dr Jacek Nowak:

Panie przewodniczący, to, co pan proponuje, jest przywróceniem sankcji, która została osłabiona przez nowelizację w 2014 r. Osobiście proponuję, zresztą zgodnie z wolą strony społecznej, aby dodać „podlega grzywnie oraz karze pozbawienia wolności do lat 3". Dlaczego? Kierując się samymi inicjatywami posłów, którzy dalej, w zmianie 16 w art. 59, sankcje tego typu ustanowili: „podlega grzywnie oraz karze pozbawienia wolności do lat 3", a więc i grzywnie, i karze pozbawienia wolności.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Członek Zarządu Stowarzyszenia Rolników i Konsumentów Kukiz15 dr Jacek Nowak:

Z jednej strony jest to przywrócenie, z drugiej strony jest to konsekwencja już przyjętych sankcji.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję za ten głos, szczególnie o tym, że jest to przywrócenie wcześniej istniejącej sankcji. Bardzo proszę.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Proponuję jednak dodać wysokość grzywny. Rozważamy wysokość 0,5 mln zł za hektar rozpoczętej uprawy. Dlaczego? Dlatego, że w proporcji np. za to, że odmówi się szczepienia, jest kara 500 zł do 5 tys. zł, co na rodzinę pięcioosobową daje 25 tys. zł. Szkodliwość odmówienia szczepienia jest żadna, jest wręcz pożyteczna dla ludzi, którzy odmawiają. Natomiast szkodliwość prowadzenia upraw jest bardzo duża. W związku z tym proponuję karę w wysokości 0,5 mln zł za hektar.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Wchodzimy chyba w magię wielkich liczb. Grzywny mają też górny wymiar. Pan minister chce zabrać głos.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, ten ustęp nie dotyczy upraw, tylko zamkniętego użycia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. A więc nie wchodźmy w duże kwoty. Mówimy o tym, że przywracamy sankcję, która istniała i likwidujemy możliwość nałożenia samej grzywny. Prawo jest czytelne, jednoznaczne i mamy karę pozbawienia wolności do lat 3. Wydaje mi się, że kara jest bardzo restrykcyjna. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Czy mogłaby jeszcze zabrać głos pani dyrektor?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Pani dyrektor, bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Przyrody MŚ Agnieszka Dalbiak:

Panie pośle, szanowni państwo, to jest przepis, który dotyczy m.in. zamkniętego użycia. W przepisach poprzednio obowiązujących, zanim weszła w życie nowelizacja ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych, też była tylko i wyłącznie sankcja, mówiąca o pozbawieniu wolności do lat 3.

W 2015 r. rozbudowano sankcję, dlatego że dwukrotnie bądź trzykrotnie ministerstwo składało zawiadomienie do prokuratury, mówiąc, że pewne działania zamkniętego użycia prowadzone są w sposób nieprawidłowy. Prokurator przeprowadzał postępowania, po czym je umarzał ze względu na niską szkodliwość czynu. A w rozmowie z prokuratorem usłyszeliśmy: Co pani uważa, że pan profesor będzie siedział w więzieniu? Gdyby była kara grzywny, byłoby inaczej. A więc dlatego była dopisana kara grzywny. Właśnie dlatego, żeby wtedy takie czyny były penalizowane i żeby była odpowiedzialność karna.

Głos z sali:

Tak, ale wtedy…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, proszę jednak nie dyskutować.

Dziękuję pani dyrektor za głos, tylko troszeczkę zmieniły się czasy. Mam nadzieję, że i mocno zmieniła się prokuratura i nie będzie świętych krów w postaci czy to profesorów, czy to polityków, czy kogokolwiek innego. Kara grzywny jest tak naprawdę karą symboliczną. Kara pozbawienia wolności jest karą bardzo dotkliwą. Mam nadzieję, że świadomość wśród prokuratorów będzie dużo wyższa, niż była poprzednio, a kary pozbawienia wolności będą orzekane.

Przystępujemy do głosowania…

Bardzo proszę. Na końcu jest jeszcze jedna osoba, chcąca zabrać głos.

Prezes Fundacji Światowe Centrum Ekorozwoju Sebastian Kostkowski:

Sebastian Kostkowski, Fundacja Światowe Centrum Ekorozwoju.

Niezależnie od tego prosiłbym, czy zgłaszam wniosek o dodanie – po wymiarze czy 2 lat, czy 3 lat kary – słów „oraz naprawienia ewentualnie wyrządzonych szkód". To spowoduje, że jeżeli ktoś nielegalnie lub niezgodnie z procedurami będzie uprawiał rośliny genetycznie modyfikowane i tym w jakikolwiek sposób zanieczyści środowisko lub zatruje mieszkańców, to mieszkańcy będą mogli się od niego domagać rekompensaty. W związku z tym…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Jak słusznie podkreślił rząd, w tym ustępie nie chodzi o uprawę. Natomiast kluczowa jest kwestia kary. Nasz wniosek, jako strony społecznej, jest taki, żeby nie zatrzymywać się tylko na karze pozbawienia wolności, ale dodać koniunkcję: grzywna i kara pozbawienia wolności. Dlatego chcemy tego rozwiązania, bo wiemy, że w wielu przypadkach postępowania sądowe toczą się tak, jak się toczą bądź są umarzane. Natomiast kara grzywny jest prostsza do wymierzenia i jest również bardzo dotkliwa, jeżeli jest wysoka. Dlatego to jest dla nas bardzo ważne. Chodzi o grzywnę i karę pozbawienia wolności.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Wysoką grzywnę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Widziałem, że jeszcze pan poseł Dolata chciał zabrać głos. Chciałbym też zapytać Biuro Legislacyjne.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, mam formalny wniosek, żeby zmienić sposób procedowania. Pracujemy nad sprawozdaniem podkomisji. Uważam, że powinniśmy procedować w sposób następujący: powinniśmy rozpatrywać wyłącznie poprawki, które są zgłaszane przez posłów. Jeśli strona społeczna zgłasza propozycję poprawki, to jeśli propozycja poprawki zostanie przejęta przez posłów, to wtedy można ewentualnie wysłuchać głosu za i głosu przeciw. A nie tak, że dyskutujemy nad propozycją, której nikt nie przejmuje. To jest tylko przedłużanie dyskusji.

A więc, panie przewodniczący, żeby sprawnie procedować, to proszę o uwzględnienie mojego wniosku. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Panie pośle, myślę, że też i tak robimy.

Tylko zapytam jeszcze Biuro Legislacyjne w tym punkcie. Czy możemy karać dwojako, czyli za jeden czyn w jednym punkcie i grzywną, i karą pozbawienia wolności? Czy jest taka możliwość? Tak jak pani mówi o koniunkcji dwóch środków.

Legislator Sławomir Osuch:

Jest możliwość koniunkcji.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Dobrze. Jest złożona przeze mnie poprawka, mówiąca o karze pozbawienia wolności do lat 3. Bardzo proszę o przegłosowanie poprawki.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki? Uprzejmie proszę o podniesienie ręki. Dziękuję. Czy ktoś jest przeciw? Poprawka została przyjęta. Bardzo dziękuję.

Przechodzimy do drugiej poprawki w tym samym artykule, złożonej przeze mnie. W art. 58 lit. c) ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Jeżeli w wyniku czynów, o których mowa w ust. 1 i 1a, nastąpiło zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, lub dla środowiska, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 5 lat". Przed poprawką mamy

od 3 miesięcy do 5 lat. Chodzi o jednoznaczność, żeby kara była na tyle dotkliwa, aby nikt nie chciał…

Dziękuję bardzo. Poddaję poprawkę pod głosowanie. Pan minister.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, jeszcze raz przypomnę: wcześniejsze zapisy, o których pan mówił, nie dotyczą upraw GMO. Kary za nielegalne uprawy GMO są dopiero w zmianie nr 16. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Tu mamy zamkniętą uprawę, tak?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Zamknięte użycie laboratoryjne GMO, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, ale to tym bardziej. Mam nadzieję, że naukowcy będą rozważni i nie będą, brzydko powiem, świętymi krowami.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

No właśnie.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Tyle tylko, że w tym paragrafie również jest informacja na temat zgody na zamierzone uwolnienie GMO do środowiska, a nie tylko zamkniętej uprawy.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

To nie jest uprawa.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Nie mówię o tym, że to jest uprawa. Mówię o tym, że to nie jest zamknięte.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Zamierzone uwolnienie GMO to nie jest uprawa.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Zamierzone uwolnienie GMO do środowiska. Do środowiska.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Do środowiska, tak, ale nie jest to uprawa.

Głosy z sali:

A co to jest?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

To jest doświadczenie.

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Pozwolę sobie przeczytać: „Zgodnie z przepisami dyrektywy 2001/18 zamierzone uwolnienie pojmowane jest jako działanie polegające na zamierzonym wprowadzeniu do środowiska organizmów genetycznie zmodyfikowanych albo ich kombinacji w celach doświadczalnych, bez stosowania zabezpieczeń mających na celu ograniczenie ich kontaktu z ludźmi i środowiskiem".

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Skażenie biologiczne ziemi.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo. Uważam, że naukowcy tym bardziej powinni być odpowiedzialni i robić to z wielką rozwagą.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

Prezes Zarządu Spółdzielni Świetlik–Reaktywacja Tomasz Chodnikiewicz:

Proponowany wymiar kary jest chyba jakimś żartem, bo skutki tego, co robi Monsanto na całym świecie, są dożywotnie. Jeżeli ktoś już zapadnie na jakąś chorobę, to jest dożywocie.

A więc składam do Komisji sejmowej wniosek również o dożywotnie odbywanie kary.

Natomiast mówienie o tym, że naukowcy są odpowiedzialni i zastanawiają się nad tym, co robią, to jest niepoważne, tzn. nie jest to prawdziwe, bo oni nie zastanawiają się. Widzimy skutki tego, co zrobili w Stanach Zjednoczonych, w Kanadzie, w Brazylii, w Argentynie i w innych krajach, a więc proponuję zmianę sankcji na dożywotnie więzienie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, proszę o ciszę. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

Członek Towarzystwa Lekarzy Medycyny Zintegrowanej dr Dorota Staszewska:

Jako lekarz zwracam uwagę na tak wielką szkodliwość wprowadzania tej trucizny do naszego kraju, że w ogóle nie ma o czym mówić. Dziękuję.

Głos z sali:

Brawo.

Członek stowarzyszenia Eko-Bieszczady Tadeusz Rolnik:

Króciutko. Chciałem tylko zadedykować wszystkim film „Świat według Monsanto”.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania nad poprawką zaostrzającą kary pozbawienia wolności. Kto z pań i panów posłów jest za zaostrzeniem kar? Bardzo proszę o podniesienie ręki. Bardzo dziękuję. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

5 posłów za, 7 przeciw i 3 się wstrzymało.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka została odrzucona.

Zmiana nr 16. Czy są uwagi do zmiany nr 16? Bardzo proszę.

Prezes Fundacji Światowe Centrum Ekorozwoju Sebastian Kostkowski:

Panie przewodniczący, w wyniku drobnego zamieszania udzielił mi pan głosu przy zmianie nr 15, ale jakoś ktoś inny zabrał głos, więc nie mogłem przedstawić swojego stanowiska.

Jeszcze w przypadku ust. 3 także proponuję dopisanie, że podlega karze pozbawienia wolności oraz naprawienia wyrządzonych szkód. To jest bardzo ważne, bo cóż z tego, że ktoś odsiedzi nawet np. 3 miesiące, jeżeli społeczeństwo lub jakikolwiek rolnik albo ktokolwiek inny będzie poszkodowany przez resztę życia?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Pan poseł Duda.

Poseł Jan Duda (PiS):

Panie przewodniczący, nie przyjęliśmy zmiany nr 15, bo głosowaliśmy poprawkę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Oczywiście, bardzo dziękuję za zwrócenie uwagi.

Głosujemy zmianę nr 15. Kto z pań i panów posłów jest za zmianą nr 15 z jedną przyjętą przez posłów poprawką? Bardzo proszę o podniesienie ręki. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

14 posłów za, 2 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Dziękuję bardzo. Zmiana została przyjęta.

Zmiana nr 16. Czy są uwagi do zmiany nr 16? Nie ma. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu zmiany nr 16? Nie widzę. Zmiana nr 16 została przyjęta.

Art. 2.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Panie przewodniczący…

Głos z sali:

Może cały artykuł?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, cały artykuł…

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Panie przewodniczący, przepraszam, bo pan nie zauważył.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Mam pytania do zmiany nr 16.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Zmiana nr 16 została przyjęta.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Ale pan przewodniczący nie zauważył mojej ręki.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Zmiana nr 16 została przyjęta.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, już kończymy. Bardzo proszę. Proszę zadać pytanie i idziemy dalej.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

W artykule jest mowa o tym, że kto wbrew obowiązkowi określonemu w art. 49e prowadzi uprawę GMO bez wpisu do Rejestru Upraw GMO lub prowadzi uprawę GMO niezgodnie z warunkami i sposobem określonym we wpisie do rejestru GMO, podlega karze grzywny oraz karze pozbawienia wolności.

Teraz pytanie. Prowadzę uprawy ekologiczne, a obok mnie rolnik prowadzi uprawy GMO. W tym momencie rolnik swoimi uprawami GMO zanieczyszcza moje pole. Ja staję się automatycznie osobą, która podlega właśnie pod ten artykuł, ponieważ moje uprawy są zanieczyszczone jego uprawami i ja prowadzę swoje uprawy bez wpisu do rejestru. Proszę mi powiedzieć, jaki artykuł w ustawie zabezpiecza mnie przed tym, żebym się nie znalazła właśnie w takiej sytuacji.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Jest Kodeks postępowania cywilnego. Na podstawie kodeksu dochodzi pani swoich roszczeń w sądzie względem osoby, która zanieczyściła pani uprawy. Dziękuję.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Panie ministrze, proszę się naprawdę nie ośmieszać.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo prosiłbym. Przystępujemy…

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Ja mogę wstać i mówić naprawdę głośno. Proszę nas nie ośmieszać. Proszę mnie nie ośmieszać. Jeżeli prowadzę ekologiczne uprawy…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Ma pani rację. Ale, szanowna pani, akurat w tym wypadku zgadzam się z panią.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

W kodeksie cywilnym mam sobie czegoś szukać? Chcę, żeby ustawa mnie zabezpieczyła w stu procentach.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Ma pani rację. Będę nad tym myślał, bo po to jest ustawa.

Głos z sali:

Liczymy na pana.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Musimy przegłosować cały art. 1. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem art. 1 z przyjętymi zmianami? Uprzejmie proszę o podniesienie ręki. Dziękuję bardzo. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

15 posłów za, nikt nie był przeciw, 2 się wstrzymało.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Art. 2. Zmiana pierwsza. Czy są uwagi do art. 1 zmiany pierwszej? Do zmiany pierwszej w art. 2? Nie widzę. Art. 2 zmiana pierwsza została przyjęta.

Art. 2 zmiana druga. Nie widzę uwag. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu zmiany drugiej w art. 2? Nie widzę. Art. 2 zmiana druga została przyjęta.

Art. 3 zmiana pierwsza. Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Panie przewodniczący, mam nadzieję, że pan nie wyłączy mi w tej chwili mikrofonu, ponieważ chciałabym powiedzieć bardzo ważną rzecz. Panie przewodniczący…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Proszę mówić dalej od mikrofonu, bo nie słychać. Proszę mówić dalej od mikrofonu.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:

Dobrze. Przepraszam. Chciałam powiedzieć, że w związku z tym, że posłowie Komisji ze sprzeciwem głosują na wszystkie proobywatelskie poprawki, m.in. głosują przeciwko ubezpieczeniu, głosują przeciwko zmniejszeniu czasu, na który uprawa GMO jest wpisywana do rejestru, głosują przeciw obostrzeniu kar za uwolnienie GMO do środowiska, to chciałabym przekazać państwu oficjalne stanowisko Narodowego Instytutu Studiów Strategicznych.

Instytut niniejszym przyłączył się do inicjatywy Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO", w sprawie zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa w trybie art. 304 k.p.k., o przestępstwo z art. 231 Kodeksu karnego § 1 o przekroczeniu uprawnień i niedopełnieniu obowiązku oraz działanie na szkodę interesu publicznego. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Nie widzę głosów przeciwko zmianie pierwszej. Zmiana pierwsza została przyjęta.

Zmiana druga. Czy są uwagi do zmiany drugiej? Bardzo proszę. Do zmiany drugiej.

Członek stowarzyszenia Eko-Bieszczady Tadeusz Rolnik:

Panie pośle, szanowni posłowie i urzędnicy, reprezentujemy suwerenny głos Polaków. Jako władza publiczna macie obowiązek wypełniać wolę ludzi – waszych wyborców. Nie wypełniacie tego obowiązku. Działacie przeciw demokracji, przeciw konstytucji, przeciw Polakom i Polsce.

Nie będziemy dłużej brać udziału w tym fałszywym przedstawieniu. Opuszczamy salę jako wyraz naszego protestu z powodu waszego działania, zgodnie z prawem tej ziemi – przeciwko prawu naturalnemu, przeciwko Bogu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo za to oświadczenie.

Członek stowarzyszenia Eko-Bieszczady Tadeusz Rolnik:
Polska jest nasza. Ta ziemia należy do nas…

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO" Teresa Łabaziewicz:
„Nie" dla GMO! „Nie" dla korporacji!

Dyrektor EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:
„Nie" dla GMO! „Nie" dla korporacji!

Głosy z sali:
Żądamy referendum!

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Szanowni państwo, wiedzą państwo oczywiście, czym to się skończy. Media pokażą tylko protest i będą chciały ośmieszyć całe prace Komisji i to, co próbujemy zrobić. Ale może tylko na tym komuś zależy.

Jesteśmy przy zmianie drugiej. Czy są uwagi do zmiany drugiej? Nie widzę. Zmiana druga została przyjęta.

Cały art. 3. Czy są uwagi do art. 3? Nie widzę.

Przechodzimy do art. 4. Art. 4. Czy są uwagi do art. 4? Nie widzę. Art. 4 został przyjęty.

Art. 5 cały. Czy są uwagi do całego art. 5? Nie widzę. Art. 5 został przyjęty.

Art. 6. Czy są uwagi do art. 6? Nie widzę. Art. 6 został przyjęty.

Art. 7. Czy jest ktoś przeciwko art. 7? Nie widzę. Art. 7 został przyjęty.

Art. 8. Czy są uwagi do art. 8? Nie widzę. Art. 8 został przyjęty.

Głosujemy całą ustawę. Chciałem poddać pod głosowanie sprawozdanie Komisji. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem sprawozdania Komisji w dzisiaj wypracowanym brzmieniu? Uprzejmie proszę o podniesienie ręki. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:
13 posłów za, 2 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Dziękuję. Sprawozdanie zostało przyjęte.

Wybieramy posła sprawozdawcę. Bardzo proszę.

Poseł Jan Krzysztof Ardanowski (PiS):
Chcę zaproponować pana posła Jana Dudę, jednocześnie bardzo dziękując mu za heroiczną pracę, jakiej dokonał. Proponuję, żeby był sprawozdawcą naszej Komisji.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Czy ktoś jest przeciwko temu? Nie widzę.

Mam pytanie do rządu. Czy sprawozdanie, będące wynikiem prac Komisji, zawiera postanowienie sprzeczne z prawem Unii Europejskiej? Czy zasadne jest wystąpienie przez Komisję o opinię do Ministerstwa Spraw Zagranicznych?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:
Naszym zdaniem sprawozdanie w pierwotnej wersji nie wymagało występowania do MSZ. Teraz, po zmianach, trudno jest mi to określić. Myślę, panie przewodniczący, że z pewnej ostrożności procesowej Komisja mogłaby wystąpić do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, aby ministerstwo wypowiedziało się, czy sprawozdanie w formie przyjętej przez Komisję, czy ustawa wymaga notyfikacji.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Bardzo dziękuję. Oczywiście. Komisja wystąpi. Bardzo proszę.

Członek stowarzyszenia „Polska Ekologia" Roman Bartkowiak:
Bardzo pilnie przysłuchiwałem się wszystkim wypowiedziom, wszystkim wnioskom, które padały. Chciałbym jeszcze po raz kolejny zaapelować do pań i panów posłów, do szanownej Komisji oraz do wszystkich, którzy działają i pracują w rządzie, w ministerstwie, w pełnym czasie pracy dla dobra rolnictwa. Wierzę w to, że jesteście, panie i panowie posłowie, w stanie wypracować, przeprowadzić przez legislację i wprowadzić właściwe ustawy, czyli sprawiedliwe, moralne, uczciwe pod każdym względem. A ja obie-

cuję, że dożyję takiego momentu, w którym wszystkie służby w kraju będą działały dla dobra człowieka. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Będę składał poprawki w drugim czytaniu.

Do 25 stycznia ustalamy termin dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych do wydania opinii w sprawie zgodności.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny. Protokół z dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam wspólne posiedzenie Komisji.